Ազգ
Azg
29 ՅՈՒԼԻՍ 2008 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 144 (4038)

Խոշոր վթար Երեւանի էլեկտրահամակարգում

Յուլիսի 27-ի երեկոյան ժամերին Երեւանի Աջափնյակ համայնքի էլեկտրամատակարարման համակարգում տեղի ունեցած վթարը «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» («ՀԷՑ») ընկերության գլխավոր տնօրեն **Եվգենի Գլադունչիկը** համարում է վերջին տարիներին գրանցված ամենախոշոր վթարը: Նա տեղեկացրեց, որ վթարավերականգնման աշխատանքները ընթացքի մեջ են, սակայն դեռեւս չի հաջողվել վերջնականապես լուծել խնդիրը եւ վերականգնել էլեկտրամատակարարումն ամբողջությամբ: Մամուլի ասուլիսային գծի վթարը Ե. Գլադունչիկը բացատրեց բարձր ջերմաստիճանով եւ էլեկտրամատակարարման համակարգում սարքավորումների մաշվածությամբ, ինչի պատճառով անհրաժեշտ հովացում չի ապահովվել: Ե. Գլադունչիկը հույս հայտնեց, որ իրականացվող ակտիվ աշխատանքներով կհաջողվի հնարավորինս արագ լուծել առաջացած խնդիրները: «ՀԷՑ»-ը նաեւ պատասխանատվություն է ստանձնում խանութներին հասցված վնասները փոխհատուցելու համար, հաղորդում է Առավոտը:

«Էրգենեկոնը» մահափորձ էր պատրաստել նաեւ հայոց պատրիարքի դեմ

Ըստ «Նոյյան տապանի», «Էրգենեկոն» կազմակերպությունը զինված գործողությունների միջոցով ցանկանում էր Թուրքիայում ստեղծել խառնաշփոթ իրավիճակ, մահափորձերի իրականացման ծրագրերը բաժանվում են 4 մասի՝ կրոնական, քաղաքական, հասարակական, էթնիկական, տեղեկացնում է «Սաբահ» օրաթերթը: Կրոնական առաջնորդությունների շրջանակում մահափորձեր էին իրականացվելու Պոլսո հայոց պատրիարք Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Մութաֆյանի, հունաց Բարդուղիմեոս պատրիարքի, ինչպես նաեւ գործարար Իշխակ Ալաթոնի դեմ: Ըստ «Զաման» օրաթերթի, Թուրքիայի «Ազգային բանակ» միության ձերբակալված նախագահ Ֆեխիր Օզթուրքի համակարգչում հայտնաբերվել են Պոլսո հայոց պատրիարք Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Մութաֆյանի, հունաց Բարդուղիմեոս պատրիարքի, ինչպես նաեւ գործարար Իշխակ Ալաթոնի դեմ ուղղված մահափորձի ծրագրեր: Էթնիկական առանձնությունների շրջանակում կազմակերպությունը քրդական բախումներ հրահրելու համար պատրաստ-

վում էր մահափորձեր «Ժողովրդավարական հասարակություն» կուսակցության առաջնորդ Ահմեդ Թուրքի, նույն կուսակցությունից պատգամավոր Սեբահաթ Թունջելի, Դիարբեքիրի քաղաքապետ Օսման Բայդեմիրի եւ նախկին պատգամավոր Լեյլա Զանանի դեմ: Քաղաքական առանձնությունների շրջանակում «Էրգենեկոնը» ծրագրում էր հարձակումներ Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի, զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետ Յաշար Բույուքանըթի դեմ: Հասարակական առանձնությունների շրջանակում մահափորձեր էին պատրաստվում թուրք գրող, Նոբելյան մրցանակակիր Օրհան Փամուքի եւ լրագրող Ֆեհմի Քորուի դեմ:

Ստամբուլի պայթյուններից տուժածների մեջ Հայաստանի քաղաքացիներ չկան

ԱԳՆ մամուլի եւ տեղեկատվության վարչության պետի պաշտոնակատար Տիգրան Բալայանը հաղորդել է, որ Ստամբուլում որոտացած պայթյունների հետեւանքով տուժած մարդկանց թվում Հայաստանի քաղաքացիներ չկան: Հիշեցնենք, որ հուլիսի 27-ի երեկոյան Ստամբուլում երկու պայթյունները 17 մարդու կյանք են խլել, 154-ը վիրավորվել են, նրանցից 14-ի վիճակը ծանր է: Մի քանի րոպե տարբերությամբ պայթյունները որոտացել են քաղաքի մարդաշատ թաղամասում: Պայթուցիկ սարքերը աղբարկղերի մեջ են տեղադրված եղել: Կասարվածը դատապարտել եւ զոհերի ընտանիքներին զորակցություն են հայտնել եվրոպական կառույցները:

Մահացել է Ռասսել Ջոնսթոնը

Կյանքի 76-րդ տարում մահացել է Եվրոպայի Լեռնային Ղարաբաղի հարցով եռքահանձնաժողովի նախագահ լորդ Ռասսել Ջոնսթոնը: Բրիտանացի խորհրդարանականը Եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի անդամ է եղել 23 տարի, իսկ 1999 - 2002 թվականներին նախագահել է վեհաժողովը:

Պաշտոնական հաղորդագրության մեջ մահվան պատճառը չի նշվում: Լորդ Ջոնսթոնի մահվան կապակցությամբ ցավակցական ուղերձներ են հղել կազմակերպության գլխավոր քարտուղար Թերի Դեվիսը եւ խորհրդարանական վեհաժողովի նախագահ Լուիս Մարիա դը Պույգ՝ բարձր գնահատելով եվրոպայում մարդու իրավունքների պաշտպանության բնագավառում նրա բազմամյա գործունեությունը եւ մարդկային որակները:

Երեւանյան 9 խոշոր խանութների գործունեությունը կասեցվել է

Երեւանում աշխատող 9 խոշոր խանութների գործունեությունը կառավարության առընթեր հարկային պետական ծառայությունը կասեցրել է 5-10 օր ժամկետով: Ըստ Առավոտի, «Հայաստան» առեւտրի կենտրոնի 1-ին հարկաբաժինը, «Արաս», «Պարմա», «Սալեխ գրիգ», «Զովք», «Բակալեա», «Հայր եւ որդի Արամյաններ», «Դավիթ -90», «Փունջ» սուպերմարկետների գործունեությունը կասեցվել է, քանի որ նշյալ խանութներում շարունակաբար չեն տրամադրել հսկիչ դրամարկղային կտրոններ: Ընդհանուր առմամբ ծառայությունը ստուգումներ է իրականացրել 23 խոշոր խանութներում, բոլորում էլ եղել են նմանօրինակ խախտումներ, իսկ նշված խանութներում ՀԴՄ չկիրառելու դեպք կրկնվել է մեկ տարվա ընթացքում 2-րդ կամ 3-րդ անգամ: Հարկայինի եւ նշված խանութների աշխատակիցների միջեւ անհամաձայնություն չի եղել, խանութների պատասխանատուները ստորագրել են կասեցման ակտերը, դուրս բերել փչացող ապրանքը, որից հետո ՊՀԾ վերահսկողության վարչության աշխատակիցները կապարակնքել են խանութների մուտքերը: ՊՀԾ-ն նախազգուշացնում է, որ պատժի կիրառման նման գործելակերպը շարունակական է լինելու եւ կոչ անում բոլոր տնտեսվարողներին աշխատել օրենքի սահմաններում:

Սասուն Միքայելյանի խափանման միջոցը մնաց նույնը

Վերաքննիչ դատարանը երեկ անփոփոխ է թողել Երեւանի Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ ընդհանուր իրավասության դատարանի որոշումը Ազգային ժողովի պատգամավոր Սասուն Միքայելյանի կալանքի ժամկետը եւս երկու ամսով երկարացնելու մասին: Այդ մասին «Ազատություն» ռադիոկայանին հայտնեց Միքայելյանի պաշտպան **Արթուր Աբարբելյանը**, որը վերաքննիչ բողոք էր ներկայացրել ընդհանուր իրավասության դատարանի հուլիսի 7-ի որոշման դեմ:

Սասուն Միքայելյանը կալանավորվել է մարտի 12-ին՝ հետընտրական իրադարձությունների կապակցությամբ հենվող գործի շրջանակներում: Նա մեղադրվում է զանգվածային անկարգություններ կազմակերպելու եւ պետական իշխանությունը բռնությամբ զավթելուն ուղղված գործողություններ դրսեւորելու մեջ՝ Քրեական օրենսգրքի 225 եւ 300 հոդվածներով:

ԼՐԱՏՈՒ

Նախագահը եւ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը մեկնեցին Ղրիմ

Նախագահի նստավայրից հաղորդում են, որ Սերժ Սարգսյանը եւ Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Երկրորդը հուլիսի 28-ին մեկնել են Ղրիմ՝ մասնակցելու հին հայկական Սուրբ Խաչ վանական համալիրի հիմնադրման 650-ամյակին նվիրված արարողությանը: Հայաստանի նախագահը ներկա կգտնվի Սուրբ Խաչ եկեղեցու օծման արարողությանը, որը կկատարվի Վեհափառ հայրապետի ձեռամբ: Սուրբ Խաչը միջնադարյան հայ ճարտարապետության նշանավոր կոթողներից է եւ ղրիմահայ գաղթօջախի հոգեւոր կենտրոնը, որը դարեր շարունակ եղել է տեղի թեմակալ եպիսկոպոսների նստավայրը: Այցի ընթացքում Հայաստանի նախագահը զրույց կունենա Ուկրաինայի իր գործընկերոջ՝ Վիկտոր Յուշչենկոյի հետ: Ընթերցողներին տեղեկացնենք, որ «**Ազգը**» հեռագրա լրատվամիջոցներ չի հրավիրել այցի մասին, քանի որ մեր թերթը հրավիրված չէր մասնակցելու:

Տագնապ՝ ՀԲԸՄ-ի Բեյրութի Կարմիրյան վարժարանի շուրջը

Բեյրութից «**Ազգի**» ստացած 6 հուլիս 2008 թվակիր հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ կրթական նոր տագնապ է ծագել ՀԲԸՄիության Բեյրութի Պողոս Կարմիրյան վարժարանի շուրջը՝ համաձայն հրամարական են տվել ՀԲԸՄ-ի Լիբանանի կրթական հանձնաժողովը, խնդրո առարկա դպրոցի ծնողական հանձնախումբը, պաշտոնազրկված է դպրոցի տնօրենը: Տագնապն ստեղծվել է այն պահից, երբ ՀԲԸՄ-ի տեղական ղեկավարությունը՝ Շրջանային հանձնաժողովը որոշել է կրճատել դպրոցի բարձրագույն 3 դասարանները, աշակերտներին առաջարկելով ուսումը շարունակել միության մեկ այլ՝ Դարուհի-Յովակիմյան լրիվ երկրորդական (միջնակարգ) վարժարանում, «նյութական խնայողության» պատճառաբանությամբ: Այնինչ, տեղեկացնենք, Կարմիրյան թերի երկրորդական (թերի միջնակարգ) վարժարանը գտնվում է Բեյրութի արվարձաններից Անթիլիաս-Զալկայի շրջանում, որտեղ հոծ բազմություն կա հայ ընտանիքների, որոնց առկայությունն էլ մի քանի տարի առաջ հուշել էր ՀԲԸՄ-ի ղեկավարությանը շրջանում կրթական նոր համալիր ստեղծել: Այսպիսով, ոչ միայն տապալվում է համալիրի ծրագիր-խոստումը, այլեւ կրճատվում են դասարանները, խոր դժգոհություն ստեղծելով ծնողական եւ կրթական շրջանակներում: ՀԲԸՄ-ը սփյուռքում շարունակում է կրճատել իր կրթական գործունեության ծավալները:

Ընդդիմությանն առաջարկել են մարզադաշտ ընտրել...

Լ. Տեր-Պետրոսյանի եւ «Ժառանգություն» կուսակցության քաղաքական խորհրդի նախագահ Արամ Սարգսյանի լիազոր ներկայացուցիչ Արտակ Զեյնալյանը հուլիսի 24-ին Երեւանի քաղաքապետարան է ներկայացրել իրազեկում՝ օգոստոսի 2-ին զանգվածային հրապարակային միջոցառում անցկացնելու մասին, որը, ըստ իրազեկման, մեկնարկելու է Ազատության հրապարակում կամ Մատենադարանին հարող տարածքում՝ հանրահավաքով եւ ավարտվելու է երթով: Իրազեկումը քննարկվել է Երեւանի քաղաքապետարանում: Ինչպես Առավոտին տեղեկացրին քաղաքապետարանի տեղեկատվության եւ հասարակայնության հետ կապերի վարչությունից, ընդունվել է Ազատության հրապարակում կամ Մատենադարանին հարող տարածքում հանրահավաքի եւ երթի անցկացումն արգելելու որոշում: Կազմակերպիչների ներկայացուցչին հուլիսի 26-ի «h.5/Ձ321» գրությամբ առաջարկվել է զանգվածային հրապարակային միջոցառումն անցկացնել իրազեկման մեջ նշված օրը եւ ժամին «Հրազդան» մարզադաշտի հարավային տրիբունայի հարեւանությամբ գտնվող կամ «Դինամո» մարզահամալիրին հարող տարածքներում:

Կանդամակցի ՆԱՏՕ-ին Վրաստանը, թե ոչ՝ «հայ-վրացական հարաբերությունները դատապարտված են լավը չլինելու»

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Բաժանարար գծերն առանց այնմնայնի էլ կան Հարավային Կովկասում: «Վրաստանի ՆԱՏՕ մուտք գործելու դեպքում արդեն Կովկասում կհայտնվեն բաժանարար գծեր» թեմայով Երեւան-Թբիլիսի տեսակամուրջի մասնակիցների հիմնական մոտեցումը հենց այս մեկ նախադասությամբ էլ կարելի է բնութագրել:

Իսկ «Նովոստի» միջազգային մամուլի կենտրոնի տեսակամուրջին մասնակցում էին հայկական կողմից ԱԺ պատգամավոր Արմեն Աշոտյանը եւ Կովկասյան ինստիտուտի տնօրեն, քաղաքագետ Ալեքսանդր Իսկանդարյանը, վրացական կողմից՝ քաղաքագետներ Գիա Խուխաշվիլին եւ Սոսո Ցիսկարիշվիլին:

Վրաստանն, ի տարբերություն Հայաստանի եւ Ադրբեջանի, ըստ քաղաքագետ Ցիսկարիշվիլու, գործնականում այլընտրանք չունի իր քաղաքական կողմնորոշմանը, քան արեւմտյան վեկտորը, որ տվյալ դեպքում ենթադրում է հենց անդամակցություն ՆԱՏՕ-ին:

Տես էջ 2

ՀՅԴ-ին կոալիցիայից դուրս՝ ընդդիմության դաշտում տեսնելու մասին հայտարարությունները իրականություն չեն

Ըստ Ա. Մինասյանի՝ քրեական օրենսգիրքը պետք է ապաքաղաքականացվի

Երեկ «Հայացք» ակումբում հյուրընկալվել էր ՀՅԴ-ական պատգամավոր, մարտի մեկի դեպքերը հետաքննող խորհրդարանական հանձնաժողովի անդամ **Արծվիկ Մինասյանը**։ Լրագրողների խնդրանքով նա անդրադարձավ պատգամավոր, Հանրապետական կուսակցության անդամ **Արմեն Աշոտյանի** հուլիսի 25-ին ԱՄՆ-ում արտահայտած այն խոսքին, որտեղ Աշոտյանը նշել է, թե Դաշնակցությունը շատ ավելի ճիշտ կաներ լինել ընդդիմություն, ինչից կշահեին թե՛ կուսակցությունը եւ թե՛ խորհրդարանը։ Ըստ Արծվիկ Մինասյանի, ինքը լուրջ չի վերաբերվում Աշոտյանի խորհրդին եւ առաջարկում է հաղթական Նուբարաշենի կարգավիճակ չստանձնել, քանի որ ՀՅԴ տեսակետները հնչել են թե՛ խորհրդարանական, թե՛ նախագահական ընտրություններից առաջ։ Վերջինիս խոսքերով, ՀՅԴ-ին կոալիցիայից դուրս՝ ընդդիմության դաշտում տեսնելու մասին շատ հայտարարություններ են հնչել։ Սակայն Մինասյանը գտնում է, որ ընդդիմությունը նման հայտարարություններ անելով ցանկանում է թուլացնել կոալիցիան եւ ուժեղացնել իր շարքերը։ Ինչ վերաբերում է չակերտավոր երրորդ ուժի ներկայացուցիչների հայտարարություններին, ապա՝ Մինասյանի կարծիքով, դա պատասխան ստանալու համար է արվում. «Նրանց ասեմ, որ նման քայլերը ոչ համաչափ են իրավիճակին, նպատակային եւ արդյունավետ չեն»։

Անդրադառնալով մարտյան դեպքերը հետաքննող խորհրդարանական հանձնաժողովի գործունեության ընթացքին, ՀՅԴ ներկայացուցիչը ընդգծեց, որ պետք է պատժվեն բոլոր նրանք, ովքեր հանցանք են գործել, որոնց գործողություններից մարդիկ են զոհվել, իսկ հանցանք կամ բռնություն չգործածների համար պետք է կիրառվի կամ համաներում, կամ խափանման միջոց կալանքը փոխելու հնարավորությունը։

Քննախոսը դժգոհ է նաեւ քրեական եւ քրեադատավարական օրենսգրքի ամբողջ համակարգից. «Մեր քրեական օրենսգրքում դժվար է տարանջատել՝ որտեղ է ավարտվում քաղաքական գործունեությունը, որտեղ է վերջանում քրեական արարքը։ Քրեական օրենսգրքի բարելավումը այսօր լուրջ փորձություն է ոչ միայն իրավակիրառական առումով, այլեւ արդարադատության ամբողջ համակարգի համար։ Դա վերաբերում է հիմնականում այն հոդվածներին, որոնք կոչված են պատժելու արդեն սահմանել՝ իշխանությունը յուրացնելու, իշխանության ներկայացուցչի նկատմամբ բռնություն գործադրելու, սահմանադրական կարգը տապալելուն ուղղված գործողություններին, որոնք առանձին դեպքերում պարունակում են քաղաքական ենթատեքստ։ Սա լուրջ փորձություն է իրավակիրառական համակարգի համար եւ պետք է լինել շատ զգույշ. այս գործողությունների ընթացքում պետք է բարեփոխումների ենթարկել քրեական օրենսգիրքը՝ այն ապաքաղաքականացնելու համար»։

Իսկ թե ինչ հեռանկար կունենա 1609 եւ 1620 բանաձեւերի պահանջների ոչ լիարժեք կատարումը Հայաստանի համար, Մինասյանը նշեց, որ պետք է հատկապես 1620 բանաձեւի բոլոր դրույթները ամբողջությամբ կատարել, որն էլ իր հերթին պահանջում է ոչ միայն իշխանության կամքի առկայություն եւ ձգտում, այլեւ ընդդիմության լուրջ քայլեր. «Չի կարող միայն իշխանությունը այդ բանաձեւը ամբողջությամբ կատարել, իսկ ընդդիմությունը մերժողական տրամադրությամբ հանդես գալ։ Չեմ տեսնում որեւէ արգելք, որ ընդդիմությունը չկարողանա մասնակցել, տեղեկատվություն ստանալ եւ վերլուծության ենթարկել, պահանջներ դնել։ Ինձ թվում է՝ բանաձեւի դրույթների կատարումը ընդդիմությանը ձեռնտու չէ»։

Մինասյանը վերջում տեղեկացրեց, որ Միասնիկ Մալխասյանի առողջության հետ կապված խնդիրներ կան եւ վերջինս պետք է բժշկական հսկողության տակ լինի. «Ես խիստ անհրաժեշտություն չեմ տեսնում, որ այս անձանց եւ շատ այլ անձանց նկատմամբ խափանման միջոցը դեռեւս պահպանվում է կալանքը, որը կարելի է փոխել եւ իրականացնել քրեադատավարական գործողություններ՝ մարդկանց ազատության մեջ թողնելու համար»։

ՆԱԻՐԻ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

Կանդամակցի ՆԱՏՕ-ին Վրաստանը, թե ոչ՝ «հայ-վրացական հարաբերությունները դատապարտված են լավը չլինելու»

1-ին էջից

Ըստ վրացական կողմից տեսակամուրջին մասնակից Խուխաշվիլու, Հայաստան-Վրաստան հարաբերությունները պետք է պահպանվեն ու հնարավորությամբ ենթակա լինեն տարածաշրջանային խաղաղականությանը։ Ամեն դեպքում, Խուխաշվիլու կարծիքով, Վրաստանի անդամակցությունը ՆԱՏՕ-ին բացասաբար չի ազդի տարածաշրջանի վրա, քանի որ ՆԱՏՕ-ն ոչ միայն ռազմական դաշինք է, այլեւ ժողովրդավարական ստանդարտների ներմուծում։

Ինչ վերաբերում է բաժանարար գծերին, ապա այդ առնչությամբ Խուխաշվիլին գտնում է, որ 21-րդ դարի գլոբալացվող իրողություններում սահմանների վրա մեծ շեշտադրում անելը եւ սահմանների հարցերը չլուծելով դրանք առկախ պահելը տարբերակ չէ։

Կովկասում գլոբալ առումով բաժանարար գծերն արդեն կային դեռեւս ԽՍՀՄ փլուզումից հետո, եւ խորհրդարանական **Արմեն Աշոտյանի** մոտեցմամբ, ՆԱՏՕ-ին Վրաստանի անդամակցությամբ չէ, որ դրանք կառաջանան։ Ուստի այդ կառույցին անդամակցությունից հետո Հայաստան-Վրաստան հարաբերությունները պետք է ձգտել պահել առանց ազդեցության ավելի գլոբալ խաղացողների հարաբերությունների ազդեցությունից։

Աշոտյանը տեսակամուրջի սկզբում նշեց նաեւ Վրաստանի՝ Հայաստանի դեմ տարբեր նախագծերում ընդգրկված լինելու հանգամանքը, մինչդեռ Հայաստանը նման դիրքորոշում չի արտահայտում որեւէ հարցում։

Քաղաքագետ **Ալեքսանդր Իսկանդարյանն** ավելացրեց, որ առավել կարեւոր է ուշադիր լինել ոչ թե Վրաստանի՝ ՆԱՏՕ-ին անդամակցության հարցի նկատմամբ, ինչը լինելիք է, այլ թե երբ դա տեղի կունենա, հատկապես որ մեկ այլ ՆԱՏՕ-ական երկիր՝ Թուրքիան մոտ է Հայաստանին թեկուզ զուտ աշխարհագրական առումով։ Իսկ հենց բաժանարար գծերի առումով ՆԱՏՕ-ին Վրաստանի անդամակցությունը ծանրակշիռ դեր ունի, քանի որ այդ բաժանարար գծերն արդեն իսկ կան։

Իսկանդարյանի մոտեցմամբ, առավել կարեւորվում է այն հարցը, թե չնայած այդ բաժանարար գծերին արդյոք կբավարարեն ուժերը հայ-վրացական հարաբերությունները լավը պահելու համար, հատկապես որ, ըստ քաղաքագետի, Հայաստան-Վրաստան հարաբերությունները որոշ իմաստով դատապարտված են մեծ լավը չլինելու, քանի որ մեծ է դրանք փչացնելու ռիսկի աստիճանը։

Տեսակամուրջի մասնակիցները անդրադարձան նաեւ Կարս-Ախալքալաք նախագծին ու դրա իրագործմամբ Հայաստանի հանդեպ Վրաստանի մոտեցման գնահատականներին։ **Սոսո Ցիսկարիշվիլին** այս առնչությամբ նշեց, թե հարեւանին վնասելը խաղաղակիր ժողովրդի համար նպատակ չի կարող լինել, բայց կովկասյան իրողություններում այլ բանի մասին են խոսում։

Քաղաքագետի խոսքերով, Վրաստանը որպես հարավկովկասյան պետություն պակաս հետաքրքրական է եվրոպական կառույցներին եւ Միացյալ Նահանգներին, քան որպես սեւծովյան ավազանի երկիր։ Եվ այս ամենի ֆոնին Կարս-Ախալքալաք նախագիծը բնավ էլ ուղղակի հնարավորություն չէ, բայց արժեւոր է տարածաշրջանային համագործակցության տեսանկյունից։

Գիա Խուխաշվիլին իր գործընկերոջ խոսքերին ավելացրեց, որ Վրաստանը մեծ երախտավոր է, որ վրացական նավահանգիստներից բեռները կտեղափոխվեն Հայաստան, ընդ որում, Վրաստանը, ըստ քաղաքագետի, երախտավոր է նաեւ Կարս-Ախալքալաք գծով բեռների Հայաստան փոխադրման համար։

Արմեն Աշոտյանի մոտեցմամբ, Կարս-Ախալքալաք նախագիծը տարածաշրջանային համագործակցության կամ անվտանգության սկզբունքներով մատուցելու դեպքում ավելի շատ սեփական երկրների հանրությանը թյուրիմացության մեջ է գցում։ Ընդ որում, այս առնչությամբ նույն նախագիծը Ռուսաստանը շրջանցող ուղի լինելու հանգամանքը, ըստ Աշոտյանի, պակաս կարեւոր է, հատկապես Հայաստանի պարագայում, քանի որ մեզ ավելի շատ հուզում է հենց այդ նույն նախագծի՝ Հայաստանը շրջանցելու պարագան։

ԹԵՀՐԱՆ

Իրան-Հայաստան բարեկամության միությունը կայացած է

Իրան-Հայաստան բարեկամության միությունը մեկ տարուց ավելի է, ինչ սկսել է իր աշխատանքները 15 հոգանոց հիմնադիր կազմով։ Այնուհետեւ ընտրվել է վարչական կազմ եւ հսկիչ մարմին։ Ունի հինգ մասնագիտական հանձնախմբեր՝ մշակութային, արվեստի, գրական ու զբոսաշրջիկության, հասարակական, տեղեկատվական, զանգվածային լրատվական միջոցների

ու հասարակական կազմակերպությունների, գիտական, տեխնիկական, կրթական ու հետազոտական, տնտեսական, առեւտրական ու արդյունաբերական, մարզական ու երիտասարդական։

Հասարակական այս միության հիմնական նպատակը երկու երկրների ժողովուրդների բարեկամական կապերի ամրապնդումն ու զարգացումն է՝ գիտական, արվեստի, տնտեսական, տեխնոլոգիաների, առեւտրական, հասարակական, հաղորդակցության եւ այլ ոլորտներում։

Հուլիսի 14-ին Թեհրանի «Արարատ» մարզավանում տեղի ունեցավ Իրան-Հայաստան բարեկամության միության (ԻՀԲՄ) հիմնադրման արարողությունը, որին ներկա էին մեծ թվով հայ եւ պարսիկ հրավիրյալներ։ Հաջորդաբար արտահայտվեցին ԻՀԲՄ-ի նախագահ Լեւոն Ահարոնյանը, Հայաստանում Իրանի նախկին դեսպան Ալիռեզա Հաղիղիանը, Իրանում Հայաստանի դեսպան Կարեն Նազարյանը, Հայաստանում Իրանի առաջին դեսպան Սոբհանին, Թեհրանի հայոց թեմի թեմական խորհրդի նախագահ Սիդա Հովհաննիսյանը, պարսիկ գրականագետ Մուսավի Գարմարուդին եւ Իսլամական խորհրդարանում Սպահանի եւ հարավային իրանահայության պատգամավոր Ռոբերտ Բեգլարյանը։ Ծրագիրը վարում էր Լին Մեյթը, որի ընթացքում հայերեն եւ պարսկերեն երգերով հանդես եկավ իսլամական մշակույթի եւ առաջնորդության նախարարության երաժշտական գրասենյակի երգչախումբը Ռազմիկ Օհանյանի ղեկավարությամբ։ Արարողությունն ավարտվեց հյուրասիրության ջերմ մթնոլորտում։

ՍՈՒՍԱՆՆԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ
Թեհրան

Անդրադարձ՝ մի դժգոհության առիթով

«Ազգի» հուլիսի 19-ի (թիվ 138) համարում իմ հեղինակած «Տիգրանակերտը պատմական վավերագիր ու գաղափարաբանություն է» հոդվածի կապակցությամբ, ինչպես ինձ հեռախոսով տեղեկացրել է արշավախմբի ղեկավար Համլետ Պետրոսյանը, Տիգրանակերտի պեղումներն իրականացնող արշավախմբի անդամ, ՀՀ ԳԱԱ ավագ գիտաշխատող, պատմական գիտությունների թեկնածու Աղավնի Ժամկոչյանը դժգոհություն է արտահայտել։ Դժգոհության առիթը, պարզվում է, նրա անունը հոդվածում չնշելն է։

Խորապես հարգելով Ա. Ժամկոչյանի՝ հատկապես Տիգրանակերտի պեղումներում ունեցած վաստակը, ուզում եմ ընդգծել, որ որեւէ խտրականության զգացում չեմ ունեցել խմբի անդամների անունները նշելիս։ Ինձ համար կարեւորը կատարված աշխատանքի արդյունքն էր համառոտակի առումով, մանավանդ որ պեղումները կոլեկտիվ աշխատանք են ենթադրում։

Գնահատելի է, անշուշտ, որ բոլորիս ուրախություն պատճառած հայերեն արձանագրությունը հայտնաբերվել է հենց այն տարածքում, որտեղ պեղումներ է իրականացնում հարգարժան Ա. Ժամկոչյանը, եւ եթե այդ մասին հոդվածում չեմ հասկացել՝ հայցում եմ նրա ներողամտությունը։

Երեկ, Համլետ Պետրոսյանի հեռախոսազանգից հետո, ես ուզում էի անմիջապես մեկնել Տիգրանակերտ եւ անձամբ տեսնել Ա. Ժամկոչյանին, սակայն պարզվեց, որ խմբի համար աշխատանքային օր չէ, եւ նրանք գտնվում են Մարտունիում։ Ունեմ այն համոզմունքը, թե արշավախումբը առաջիկայում նոր արժեքավոր վավերագրեր էլ կհայտնաբերի, եւ առիթներ կլինեն խմբի, անշուշտ նաեւ՝ Աղավնի Ժամկոչյանի նոր գտածոներին անդրադառնալու։ Ուստի, կարծում եմ, այսպիսով փարատած կլինեմ հարգելի հնագետի դժգոհությունը։

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Ստեփանակերտ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԷ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ՝
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
ֆաքս 374 10 582863
e-mail azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր [illegible] /հեռ. 529221
Համակարգչային (գովազդ) / հեռ. 582960
Լրագրողների սենյակ /հեռ. 581841
Համակարգ. ծառայություն /հեռ. 582483
Օպերատիվ լրահոսի ծառայություն /հեռ. 529353
Համակարգչային շարվածք՝ «Ազգ» թերթի
Թերթի նյութերի ամբողջական թե մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսությամբ առանց խմբագրության գրավոր համաձայնության խստիվ արգելվում են՝ համաձայն ՀՀ հեղինակային իրավունքի մասին օրենքի
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
Գ տառով յուրահատուկ նյութերը գովազդային են, որոնց բովանդակության համար խմբագրությունը պատասխանատվություն չի կրում։
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 0010

Ամերիկահայ տիկնանց միությունը կշարունակի աջակցել Հայաստանի երեխաներին

ՀԵՀ ծրագրի ներկայացուցիչները Գյումրիում

Երկու օր Գյումրիում էին Հայ առաքելական եկեղեցու ԱՄՆ-ի Արեւմտյան թեմի Տիկնանց միության «Հայաստանի երեխաների հովանավորության ծրագրի» (ՀԵՀԾ) ղեկավար Լյուսի Մուրադը եւ ծրագրի ներկայացուցիչ, գանձապահ Տանյա Բուլղուկյանը: ՀԵՀԾ-ը հիշյալ միության կենտրոնական խորհրդի կողմից ստեղծվել եւ գործում է 1992 թվականից, իսկ 2007-ից ի վեր Հայ օգնության ֆոնդը ստանձնել է սույն ծրագրի իրականացման պատասխանատվությունը Հայաստանում եւ Ջավախքի տարածաշրջանում: Այցի նպատակն էր ծանոթանալ Գյումրիում ՀՕՖ-ի Շիրակի բաժնի հետ համատեղ իրականացվող ծրագրերի ընթացքին, մասնավորապես՝ մանկական ամառային ճամբարի գործունեությանը, մասնակցել ֆինանսական աջակցության բաժնմանը եւ 14 ծնողազուրկ երեխաների մկրտությանը:

Հյուրերն առաջինը եղան Վազգեն Ա Վեհափառի անունը կրող հանրակրթական դպրոցում, որտեղ կազմակերպությունը վերանորոգել է համակարգչային սրահ, կահավորել եւ նվիրել 5 համակարգիչ, համացանց եւ այլ սարքեր: Եղած համակարգիչների մի մասն ավելի վաղ տրամադրել է ՀՕՖ-ը, որը երկրաշարժից հետո նաեւ վերակառուցել-վերակառուցել է այս դպրոցի շենքը: Ծրագրի ներկայացուցիչները շրջեցին եւ ծանոթացան կրթօջախի պայմաններին, ուսումնասիրեցին հատկապես համակարգչային սրահի կարիքները: Այս առումով մասնավորապես կարեւորվեց համացանցին միանալու խնդիրը, որի հնարավորությունը դպրոցն առայժմ չունի: Դպրոցից հետո ճանաչողական այց կատարվեց քաղաքի «Նորաշեն» թաղամասում գտնվող «Թռչնիկ Ռուզաննա» մանկապարտեզ, որի շենքի նորոգումը ծրագրում ընդգրկելու խնդրանքով դիմել է նրա տնօրենությունը:

Արդեն մեկ տասնամյակ ՀՕՖ-ը Շիրակում իրականացնում է երեխաների ամառային ճամբարի անվճար ծրագիր: Այս տարի ճամբարը հովանավորվում եւ ֆինանսավորվում է ՀԵՀ ծրագրի կողմից, գործելով «Թեքեյան տուն» մանկական շենքում: Ճամբարում ընդգրկված 65 հիմնականում ծնողազուրկ երեխաների համար այստեղ առկա են կեցության, հանգստի ու ժամանցի հիանալի պայմաններ, որոնց գոհունակությամբ ծանոթացան հովանավորները: Իսկ դահլիճում ճամբարական երեխաների ներկայացրած հարուստ գեղարվեստական ծրագիրը վկայում էր նրանց ազգային-գեղագիտական դաստիարակության ուղղությամբ այստեղ կատարվող արդյունավետ աշխատանքի մասին: Ճամբարականներին ողջույնի խոսքով դիմեց եւ օրհնեց Եզնիկ քահանա Գալստյանը: Հուզիչ արարողություն էր հաջորդ օրը Գյումրու Ս. Աստվածածին (Ս. Յոթվերք) եկեղեցում 14 ծնողազուրկ երեխաների մկրտությունը, որին հովանավորները պատրաստվել էին ամենայն մանրամասնությամբ: Մկրտված երեխաներին նրանք նաեւ մանկական Աստվածաշունչ ու խաչեր նվիրեցին: Դրան հաջորդեց Շիրակի թեմի առաջնորդարանում մոտ երեք տասնյակ շահառու երեխաներին ֆինանսական օժանդակության բաժնումն ու հյուրասիրությունը, որի ընթացքում ստեղծված ջերմ մթնոլորտն էլ ավելի մտերմացրեց շահառուներին ու ծրագրի ներկայացուցիչներին: Ամերիկահայ տիկնանց միության այս ծրագրով տարեկան երկու անգամ գումար է բաժանվում ընդհանուր առմամբ մոտ 1300 երեխաների Սյունիքում, Գորիսում, Արարատյան եւ Շիրակի թեմերում, մտադրություն կա առաջիկայում ծրագիրը տարածելու նաեւ Տավուշում ու հատկապես Հայաստանի սահմանամերձ գյուղերում:

Հայաստանի երեխաների հովանավորման ծրագրի ներկայացուցիչները եղան ու հանգամանալից ծանոթացան նաեւ Գյումրու երեխաների տանը, որտեղ պահվում են մտավոր ու ֆիզիկական արատներով, ծնողների կողմից լքված մինչեւ 6 տարեկան 108 երեխաներ:

«Այս ուղեւորությունը,- ասում է «Ազգի» թղթակցին սույն ծրագրի ղեկավար տկն Լյուսի Մուրադը,- թույլ տվեց ավելի շատ իմանալ Գյումրու կարիքների մասին, եւ հետագայում մենք ավելի մեծ կկողմնորոշվենք՝ այստեղ ինչ եւ ինչպես անել: Մի բան բոլոր դեպքերում հաստատ է. մենք էներգիա պետք ունենք, եռանդ պետք ներդնենք, որպեսզի կարողանանք ու շարունակենք այս երեխաներին հետագայում էլ օգնել»:

ԱՄՆ-ում բնակվող այս երկու մեր հայրենակցուհիներից Տանյան անուշիկ արեւմտահայերեն էր խոսում: Իսկ Լյուսին անգլախոս էր, բայց առաջինն էր եկեղեցում հայերեն «Հայր մեր» ասելիս:

ԳՆԵԼ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Ավագանին կայացած չէ

Այսպիսին է Գյումրու հանրային խորհրդի գնահատականը

Գյումրու ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբը համայնքային ավագանու աշխատանքի վերաբերյալ վերջերս հանրային կարծիքի զանգվածային հարցում է իրականացրել քաղաքի 1000 բնակիչների շրջանում: Հարցվածների կեսից ավելին կամ 52,4 տոկոսը «Ինչպե՞ս եք գնահատում Գյումրու ավագանու հավաքական աշխատանքը անցած 3 տարիներին» հարցին պատասխանել է, թե «աշխատանք չկա»: Եվս 24 տոկոսն այդ աշխատանքին տվել է «վատ» գնահատական: Ավագանու գործունեությունը բավարար է գնահատել հարցվածների ընդամենը 18,7, «լավ» ու «գերազանց»՝ 4,6 տոկոսը:

Տեղական ինքնակառավարման կարեւորագույն մարմնի՝ քաղաքի համայնքային ավագանու գործունեությանը ոչ մեկ անգամ անդրադարձել է նաեւ Գյումրու հանրային խորհուրդը: Իրավաբանական անձ չհանդիսացող, բայց ֆորումի սկզբունքով 2007 թվականից գործող այս խորհուրդը կազմված է անհատ քաղաքացիներից, հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներից, մշակույթի գործիչներից, լրագրողներից, տեղական եւ տեղական իշխանությունների ու կազմակերպությունների աշխատակիցներից: Նրա առաքելությունը Գյումրու զարգացման խթանումն է: Գյումրու հանրային խորհուրդը, հետեւելով եւ վերլուծելով տեղական ավագանու գործունեությունը, օրերս ընդունված հայտարարության մեջ այդ գործունեությունը գնահատել է անբավարար եւ քաղաքի շահերին հիմնականում անհամապատասխան: Խոսքը մասնավորապես այն մասին է, որ ավագանու 15 անդամներից 7-9 հոգի պարբերաբար բացակայում են ավագանու նիստերից, ինչից տուժում է այս մարմնի կայացրած որոշումների որակը: Նկատվել է դեպք, երբ նիստ է գումարվել առանց քվորումի, այդ նիստում ընդունվել են որոշումներ, որոնք ըստ էության անօրինական են: Չնայած «Տեղական ինքնակառավարման մասին» օրենքի պահանջին, Գյումրու ավագանին չունի նստավայր, այսինքն՝ չկա հանրության հետ հանդիպումների, մարդկանց բողոքներն ու առաջարկությունները ընդունելու եւ լսելու պաշտոնական վայր: Այս մարմնի գործունեությունն ընդհանուր առմամբ փակ է, ոչ հրապարակային: Ավագանին չի կարողանում հանրության համար մեկնաբանել իր կայացրած հատկապես վիճահարույց որոշումները, նրա անդամների մեծ մեծամասնությունը հրաժարվում է մասնակցել հանրային քննարկումներին եւ լրատվամիջոցների նախաձեռնած հարցազրույցներին, հեռուստահաղորդումներին:

Հայտարարության մեջ նշվում է, որ Գյումրու ավագանին անտարբեր է իր նիստերի մասին համայնքի անդամների նախօրոք իրազեկման՝ օրենքով նախատեսված պայմանների կատարման հարցում: ՀՀ «Տեղական ինքնակառավարման մասին» օրենքը նախատեսում է, որ ավագանու հերթական նիստից առնվազն 7 օր առաջ հանրությունը պետք է իրազեկվի՝ ամեն 2000 հոգու համար 1 տեղում զետեղվող հայտարարություններով՝ բոլոր թաղամասերում (Գյումրիում՝ մոտ 75 վայր), իսկ հնարավորության դեպքում՝ զանգվածային լրատվամիջոցներով: Այս պահանջը երբեք չի կատարվել: Չնայած նույն օրենքի պահանջներին, մինչեւ այժմ ոչ միայն չկա Գյումրու ավագանու ընդունած քաղաքաշինական կանոնադրություն, այլեւ ավագանին չի ընդունել եւ չունի իր իսկ կանոնակարգությունը:

«Գյումրու առկա ավագանին,- ասվում է հայտարարության մեջ,- իր գործունեության ընթացքում ոչինչ չձեռնարկեց քաղաքի հիմնական երկու խնդիրների՝ աղքատության եւ գործազրկության խնդիրների լուծման ռազմավարության մշակման ու գործարկման համար: Ավագանու գործունեությունը սահմանափակվեց միայն համայնքի գործադիր իշխանության առաջարկած որոշումներն ընդունելով, քաղաքացիների մասնավոր կենցաղային խնդիրների, կասկածելի արժեհավորությամբ այլ խնդիրների վերաբերյալ որոշումների կայացմամբ... Գյումրու չորրորդ գումարման ավագանին այդպես էլ չկայացավ որպես Գյումրի քաղաքի շահերը ներկայացնող հավաքական մարմին»:

Գ. Մ.

ՀԱՆՑԱՆՔ

Ընտրական հանձնաժողովի նախագահը մեղավոր է ճանաչվել

Երեւանի Էրեբունի եւ Նուբարաշեն համայնքների ընդհանուր իրավասության դատարանը, արագացված դատավարության կարգով քննելով քրեական գործը, Երեւանի 13/16 տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահ Վասիլ Աֆյանին մեղավոր է ճանաչել քրեական օրենսգրքի 149-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հանցագործության կատարման մեջ («Ընտրական իրավունքի իրականացմանը, ընտրական հանձնաժողովների աշխատանքներին կամ ընտրությանը մասնակցող անձանց լիազորությունների իրականացմանը խոչընդոտելը») եւ դատապարտել տուգանքի՝ 300 հազ. դրամի չափով, հաղորդում է Արմենպրեսը:

Վերաքննիչ բողոքի լսումը հետաձգվեց

Վերաքննիչ դատարանը, դատավոր Մասիս Ռեհանյանի նախագահությամբ, հետաձգել է Դավիթ Մաթեւոսյանի վերաքննիչ բողոքի լսումը: Երեւանի Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների ընդհանուր իրավասության դատարանը Դ. Մաթեւոսյանին 3 տարվա ազատազրկման էր դատապարտել ՀՀ քրեական օրենսգրքի 316-րդ հոդվածի 1-ին մասով («Իշխանության ներկայացուցչի նկատմամբ բռնություն գործադրելը») նախատեսված հանցագործություն կատարելու մեղադրանքով, հաղորդում է Արմենպրեսը:

Տարօրինակ փորձարկումներ Ավանում

Ամենայն հավանականությամբ Երեւանի Ավան համայնքում իրականացվում է ինչ-որ գաղտնի, հետաքրքրական ծրագիր, որի նպատակը թաղամասի բնակիչներից յուրօրինակ գերմարդիկ պատրաստելն է: Որ Ավանի տրանսպորտը Երեւանի մյուս համայնքների համեմատությամբ գտնվում է ողբալի վիճակում, հայտնի է մայրաքաղաքի շատ բնակիչների, համենայն դեպս գրեթե բոլոր ավանցիներին: Իսկ գաղտնի ծրագրի իրագործումը սկսվեց վերջին շաբաթներին, մանավանդ երբ դադարեցին դասերը ու մարդիկ սկսեցին գոնե ուղղահայաց դիրքով երթեւեկել ավանյան երթուղային տաքսիներով ու միակ ավտոբուսով:

Որը Ավանին սպասարկող միակ, «աներեւույթ» թիվ 17 համարի ավտոբուսը սկսեց պարբերաբար բացակայել թաղամասի փողոցներից, մինչ վերջին օրերի խորհրդավոր անհետացումը: Մեր մեջ ասած, ո՞ւմ է պետք ավտոբուսը. աշխատում է վնասով, ո՛չ «մարշրուտների» պատրոններին է օգուտ տալիս, ո՛չ գին նայողներին, ո՛չ թաղամասի տերերին, ո՛չ էլ թաղամասի տաքսի ծառայությունների տերերին: Ինչ որ է, միակ ավտոբուսը երթուղի դուրս չի գալիս, ու ամբողջ համայնքը քաղաքի կենտրոնական մասերի հետ կապում է ընդամենը 3-4 երթուղի, գումարած Ավան-Առինջում գործող միակ՝ թիվ 54 երթուղին, որի մեքենաների զգալի մասը սովետական 70-ականների մեքենաշինության թանգարանի հիասքանչ նմուշներ են: Ավանի բնակչության զգալի մասը սեփական մաշկի վրա զգում է մեր հեռավոր պապերի նախնիների տանջանքն ու կացութաձեւը՝ երթեւեկելով կռացած, կողքի թեքված, բռնված-կախված, ոտքի կանգնած ու զանազան այլ հետաքրքրական, երբեմն խիստ անհարմար դիրքերով: Ավանցիները կոփվում են, դառնում ավելի դիմացկուն, սպորտային: Ավելի մոտիկից են ծանոթանում միմյանց հետ՝ իրար գիրկ նստելով ու իրար վրա կախվելով, իսկ հրեշավոր տեղի պայմաններում այդպիսի երթեւեկությունից հետո նույնիսկ երեւանյան փողոցների ավտոխցանումներն ու շոգն են ընկալվում որպես հաճելի զբոսանք:

Կենտրոնից Ավան գնալ-գալը կարող է ժամեր տեւել: Սակայն, մարդիկ կարող են մի կես ժամ վազվզել կանգառներով, հետո չցանկանալ օգտվել թաղակիցների հետ մերձեցման ու շփումների, համառության ցուցադրման այս բացառիկ հնարավորությունից ու էլի մի կես ժամ վազվզել՝ հուսալով գոնե նորմալ, մարդավարի՝ կռացած տեղ հասնել՝ խուսափելով ծիրանի եփվող մուրաբայի միջի մրգերի ճակատագրից: Ավանցիները ժամերով թեեւ են գալիս զանազան կանգառներով, հետեւաբար այլեւս ո՛չ երեկոյան զբոսանքների կարիք ունեն, ո՛չ էլ առավոտյան մարզանքների: Էլ չենք խոսում ավանյան մանր բիզնեսի՝ մասնավորապես սովորական ու երթուղային տաքսիների ու դրանց տերերի, գին նայողների շեղ ու նոր կառուցվող առանձնատների բարգավաճման, ծաղկման, մեծ տեմպերով առաջ գնալու մասին: Մի խոսքով, ավանյան այս անվերջանալի, գաղտնի փորձից թաղամասի բնակիչները եւ զանազան գործարարները բազմազան օգուտներ են ստանում, թաղամասը բարգավաճում է, նույնիսկ «Յոխպարի» գործարկումից հետո ջրամատակարարման ընդհատումները շաբաթական մեկ-երկու, առավելագույնը երեք օր են լինում:

Հիմա պարզ է դառնում, թե ինչու են Երեւանի մյուս բոլոր թաղամասերի բնակիչները այդքան անթաքույց նախանձով խոսում փառապանծ Ավան համայնքի մասին:

Ավան համայնքի մի խումբ բնակիչներ

ՕՐԱԿԱՐԳ

Այսօր

- 10.00-«Կոնգրես» հյուրանոցի «Պիկասո» սրահում կներկայացվեն ՀՀ արտաքին եւ ներքին միգրացիայի ընտրանքային հետազոտության արդյունքները:
- 11.00-ՌԱՀՀԿ-ում տեղի կունենա ՀՀ սահմանների խնդիրն ըստ միջազգային իրավունքի օրակարգով սեմինար-քննարկումը:
- 12.00-ԱԺ 334 սենյակում տեղի կունենա ԱԺ ժամանակավոր հանձնաժողովի նիստը:
- 12.00-«Հայելի» ակումբի հյուրերն են Հայկ Բաբուխանյանը եւ Արա Սահակյանը:
- 13.00-«Ուրբաթ» ակումբի հյուրն է քաղաքական վերլուծությունների «Ակումբ» կենտրոնի ղեկավար Ռուբեն Հակոբյանը:
- 14.00-Ռոմանոս Մելիքյանի անվան երաժշտական քոլեջում տեղի կունենա նախնական եւ միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների տնօրենների խորհրդակցությունը՝ 2008-09 ուս. տարվա ընդունելության քննությունների վերաբերյալ:

Ընտանիքի կազմավորման կենտրոնը եւ մարդու մենակությունը

Մարդու մենակության դրաման առավել սուր արտահայտվեց 20-րդ դարի 2-րդ կեսերից, որ հետեւանք էր, թերեւս, հասարակական կյանքի մեծ փոփոխությունների, սոցիալական, ռազմական բախումների, համաշխարհային 2 պատերազմների, որոնք մարդկային միլիոնավոր կյանքեր կործանեցին՝ կորուստների անդառնալի հետեւանքներով, հոգեբանական վակուումների, մարդու՝ աշխարհից օտարվելու զգացումներով ուղեկցվող:

Փիլիսոփայորեն եթե մոտենանք, մարդն իր ծննդյան օրից մենակ է, մենակ է աշխարհ գալիս, մենակ հեռանում: Մենակությունը երբեմն մեկի համար կարող է խնդրական դրամայի վերածվել, ծանր հոգեվիճակ ստեղծել, մեկ ուրիշի համար՝ անհոգության, պատասխանատվությունից դուրս կենսաձեւ ապահովել, սակայն՝ քիչ մարդկանց համար էլ՝ կատարելության եւ աստվածայինին ձգտող միջոց դառնալ: Անշուշտ, առօրեական, կենցաղային մակարդակներում մենակությունը մարդկանց մեծամասնության համար հոգեմաշ տանջում է, դժվար տանելի, որ գալիս է մարդու ի բնե հասարակական էակ լինելուց:

Անտուան դը Սենտ Էկզյուպերին կյանքի հարստությունը մարդկային հարաբերություններն է համարել: Հարաբերություններ, որոնց մեջ անցնում է մեր ժամանակը, որոնցից մեծապես կախված են մեր տրամադրությունները, որոնցով հիմնականում որոշվում են նաեւ մեր քայլերը: Հասարակական ամենափոքր սոցիումի՝ ընտանիքի կազմավորումը, տեսակը շարունակելու բնազդային, կենսաբանական պահանջից բացի, թերեւս մարդու մենակությունը հաղթահարելու ներքին մղումից է առաջացել: Ընտանիքը եւ նրա ժամանակակից մոդելները քննելու խնդրից դուրս է այս հրապարակումը, ընդամենը փորձում է շոշափել առանց տարիքային սահմանափակումների միայնակ մարդկանց տրամադրվածությունը ընտանեկան համակեցությանը, այդ ճանապարհի խոչընդոտները, կենցաղային, հոգեբանական բարդույթները, մենակության, ընտանեկան կյանքի առավելությունները կամ անհարմարությունները:

Անդրադառնում ընդունված է ընտանիք կազմելու նպատակով միմյանց ծանոթացնելու սովորությունը: Չգիտեմ՝ որքանով են այդ մարդիկ պատասխանատու զգում իրենց, ծանոթացվանդ երբ սա արվում է կամ գործնական նկատառումներով, կամ զուտ «մեխանիկական» մոտեցումով: Այժմ Երեւանում իրավականորեն գործում են ընտանիքի կազմավորման մի քանի կենտրոններ, որոնք կոչված են միջամտելու միայնակ մարդկանց ճակատագրերին: Դրանցից մեկը գտնվում է Կոմիտասի փողոցի թիվ 49 հասցեում, որի տնօրենը Լիլիթ Պահույանն է՝ բարեսեր, խելացի, գրավիչ արտաքինով, մեղմաբարո երիտասարդ կին, որի ընտանեկան կյանքը ձեւավորվել է ինտերնետային (միջնորդված) ծանոթությամբ: Լիլիթը մասնագիտությամբ թատերագետ է, դիպլոմային մասնագիտությունը փոխարինել է միմյանց որոնող մարդկանց օգնելու բարի գործով եւ փորձում է նպաստել զույգերի ընտանեկան միասնությանը, որին նպաստել են մարդկանց հետ հարաբերվելու, նրանց հուսադրելու, սփոփելու, խաղաղեցնելու իր հատկությունները: Մեծապես մտահոգվել եւ հետաքրքրվել է միայնակ մարդու խնդրով, որ աստիճանաբար ավելի խորանում ու լուրջ բնույթ է կրում: Որովհետեւ, ինչպես ինքն է ասում, նույնիսկ բարդույթներից զերծ մարդիկ վակուումային վիճակներում են հայտնվում, երբ շրջապատում չեն գտնում իրենց անհրաժեշտ մարդուն: Անշուշտ, իդեալական հարաբերությունների մասին չէ խոսքը, բայց Լիլիթի պատկերացրած ընտանեկան մթնոլորտը փոխադարձ ըմբռնումների, հարգանքի ու անդավաճան հավատարմության վրա է կառուցված, միմյանց ընդունել ինչպիսին կան, որովհետեւ ինչպես կյանքն է ցույց տալիս, դիմացինին փոխելն անիմաստ է, որն էլ հակասությունների, բախումների առիթ է տալիս: Ինչ սկզբունքներով, ինչպիսի՞ մեթոդներով է աշխատում Լիլիթ Պահույանի ընտանիքի կազմավորման կենտրոնը եւ ինչ տարբերություններ կան իրենց առաջարկած ծանոթությունների եւ ինտերնետային «հանդիպումների» կամ անհատ միջնորդների ստեղծած նման կապերի միջեւ՝ այս հարցերի մասին էր մեր խոսակցությունը:

«Աշխատում ենք նրանց հետ, ում հետ շփվում, հաղորդակցվում ենք: Մեզ դիմած անձը պիտի պատմի իր մասին եւ մարդկային այն տիպի, որին ինքը փնտրում է: Մեզ մոտ արձանագրվում են դիմողի հիմնական տվյալները՝ մասնագիտություն, աշխատանքի վայր, կրթություն, հասցե, անձնագրային տվյալներ: Այս առումով հաճախորդը ավելի ապահովված է, ռիսկային պահերը շատ չեն:

Շատերի համար կենտրոն այցելելը եւ նման կերպ իրենց անձնական հարցերը լուծելը հոգեբանորեն դժվար է: Գործում է ներքին անլիարժեքության բարդույթը՝ սեփական անկարողության հետ կապված: Մինչդեռ սա նշան է, որ մարդն իր կյանքը բարձիթողի չի անում եւ ինքն է որոշակի քայլերի դիմում»:

Փնտրած զույգին գտնելու հույսով կենտրոն դիմած մարդիկ նախապես գրանցվում են եռամսյա ժամանակահատվածով, որի համար սահմանված է 8300 դրամի վարձատրություն: Այս ընթացքում անձը հանդիպում է այն մարդկանց, որոնց արդեն ծանոթ է կենտրոնի տրամադրած լուսանկարով եւ համապատասխան տեղեկություններով:

4-ամյա գործունեության ընթացքում կենտրոն այցելածների քանակը շուրջ հազար է: Ինտերնետային կայքում գրանցվել է 3700 մարդ: Դիմում են ամենատարբեր տարիքի, զբաղմունքի, կրթության տղամարդիկ ու կանայք՝ հիմնականում 27-28-ից մինչեւ 70 տարեկան: Նախապես տղամարդիկ մեծամասնություն են կազմել, հիմա սեռերի քանակը գրեթե հավասարվել է՝ հիմնականում ամուսնալուծվածներ: *«Ամենաերիտասարդ դիմողը 18 տարեկան մի աղջիկ էր, [illegible] մտածողությամբ: Նրան այնպես էր թվում, թե կյանքն ավարտված է, նրան մեկ անգամ փախցրել էին, եւ իրեն ավելի դժբախտ էր զգում, քան 38-40 տարեկան՝ կյանքում ձախողված մեկը: Հոգեբանորեն սահմանային վիճակում էր: Ներկայացրինք 20-ամյա մի երիտասարդի: Նա առաջին հանդիպման գնացել էր ծաղիկներով: Ամեն ինչ սպասվածից ավելի հաջող ընթացավ: Հիմա նրանք Ռուսաստանում են ապրում»*, պատմում է Լիլիթը: Իսկ ամենատարիքովը 70-ամյա մի տղամարդ է՝ գիտական հետաքրքրություններով: Նրա ծանոթությունը պսակվել է 60-ամյա մի կնոջ հետ ամուսնությամբ: Հետաքրքրական է, որ տղամարդը շեշտադրել է կնոջ սեքսուալությունը եւ ուզել նրա մեջ ընկերական, հոգեկան մտերմություն: Այս ընթացքում ստեղծվել է 50 նոր զույգ, ընտանիքներ են ձեւավորվել, ծնվել են երեխաներ:

Լիլիթը բարեկիրթ չի համարում հետաքրքրվել նրանց կյանքի հետագա ընթացքով եւ աշխատանքի հիմնական սկզբունքներից մեկը տվյալների գաղտնիությունն է համարում: «Լիլիթը շատ նրբազգաց է, հրաշալի, մեղմ տոն ունի, լավատեսական հայացքներ, հուսադրող խոսք, հոգեբանական նուրբ մոտեցումներ, որ շատ կարեւոր են մարդկային հարաբերություններում», ասում է այցելու մի կին:

«Առաջին օրը դիմողին չենք գրանցում, եթե վճռական չէ: Բայց եթե պատրաստ է հոգեբանորեն, ապա որեւէ խնդիր չենք տեսնում»: Չնայած իր ինտերնետային հաջող ծանոթությանը, Լիլիթը որոշակի վերապահում ունի ինչպես իրենց կայքերի, այնպես էլ առհասարակ ինտերնետային ծանոթությունների հանդեպ եւ ոչ այնքան բավարար վստահություն: «Չնայած մեծ հնարավորություններին, այստեղ վտանգն ավելի շատ է, որովհետեւ ինֆորմացիան բացարձակ ստուգված չէ, եւ արկածախնդրության, խաբեությունների հավանականությունն ավելի մեծ է»:

Անշուշտ հետաքրքրական կլինի նաեւ հանդիպել այս կենտրոնի ծառայություններից օգտված եւ ընտանեկան կյանք կազմած մարդկանց հետ, որին կանդրադառնանք հետագայում:

ՄԵԼԻՆԵ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Գովազդներ, գովազդներ

Մի քիչ էլ հեռուստադիտողին հարգել

...Հեռուստացույցի առջեւ նստած՝ կլանված դիտում ես ֆուտբոլի ազգային հավաքականի վճռորոշ հանդիպումը հեղինակավոր մրցակցի հետ: Ահա մերոնք մտել են մրցակցի տուգանային հրապարակ, մեր կենտրոնական հարձակվողը մեն մենակ է մնում դարպասապահի դեմ, հարված... եւ հեռարձակումն ընդհատվում է գովազդով: Այսպիսի բան առայժմ գուցե չի եղել, բայց այսպես շարունակվելու դեպքում շատ շուտով հասնելու բանը դրան կհասնի, որովհետեւ մեր որոշ հեռուստաընկերությունների եթերում գովազդի տեղն ու չափը տեղին-անտեղին ու անչափն է: Եվ եթե մասնավոր հեռուստաընկերություններն ինչ-որ տեղ կարող են ասել՝ չենք ուզում, մի՛ նայեք, ապա մեր բոլորի սիրելի, մեր հարկերով պահվող Հ1-ն այստեղ պետք է որ մտածելու բան ունենա:

Հենց Հ1-ի էկրանին մի երկու շաբաթ առաջ բախտ, թե դժբախտություն ունեցանք դիտելու (անձամբ ես մտադիր էի մինչեւ վերջ չդիտել) «Սայաթ-Նովա» հեռուստատեսային գեղարվեստական կինոնկարը, ինչը հեռուստադիտողին խոստանում էին օրեր շարունակ: Այսօր չափազանց ընդունելի աշխատանք է կատարվում հայ կինոյի անցյալի ողջ ժառանգությունը ժապավենն առ ժապավեն թվայնացնելու, նորացնելու ու պահպանելու ուղղությամբ: Չեմ հիշում, սակայն՝ «Սայաթ-Նովան» դրանցից մեկն էր թե չէ, բայց շուրջ կեսդարյա վաղեմության այս կինոնկարը, անկախ մեր օրերի հնարավոր գնահատականից, սիրելի է այսօրվա միջին ու ավագ սերնդի մարդկանց երեւի մեծամասնության համար, նաեւ՝ Բաբկեն Ներսիսյանի, Մետաքսյա Սիմոնյանի, Ավետ Ավետիսյանի, Գեղամ Հարությունյանի եւ այլոց ներկայությամբ ու խաղով: Այնպես որ դրա ցուցադրությանը սիրով սպասում էինք: Կինոնկարը ցուցադրվեց, բայց... «Շանթի» «Վերվարածների» նման. հինգ րոպե ֆիլմ, տասը րոպե գովազդ, այսպես՝ սկզբից մինչեւ վերջ: Իսկ որ գովազդների արանքում մեկ-մեկ էլ կինո էին տալիս: Եթե «Վերվարածների» դեպքում էլ դա ընդունելի չէ, ապա խոր զգացմունքային կինոնկարի ցուցադրման պարագայում հեռուստադիտողի նկատմամբ այդպիսի անհարգալից, արհամարհական վերաբերմունքը պարզապես բարոյական չէ: Երբ մեր կյանքում այսօր այնքան պակասող գեղարվեստին, մարդկային վեհ զգացմունքներին հաղորդակցվելու հազվադեպ պահերին մեկ էլ ընդհատում ու կոպտորեն աչքդ են խոթում ամեն տեսակ, ներողություն, շուկայական աղբ, այդ արարքին համեմատաբար մեղմ բնորոշում դժվար է գտնել:

Ինչքա՞ն կարելի է այս մասին ասել ու կրկնել: Մի՞թե չգիտեն, որ հեռուստատեսությունը գովազդով է ապրում: Բայց բարի եղեք, ասենք, մեր բոլորի՝ հեր մի կում թարմ հանրային ջրից կախված լինելու, ինչ-որ մեկի՝ ողջ պատմականությունը մի շնչով գեղեցկավարի գլուխը խաբելու եւ մյուս մեր համեստ ու չգիտես ում ինչ օգուտ տվող գովազդները տեղադրել, մատուցել ոչ թե կինոնկարների ու հաղորդումների մեջ, այլ դրանցից առաջ եւ հետո, կուզեք՝ ժամերով: Մանավանդ շատ գովազդատուներ էլ երեւի համաձայն կլինեն, որ անդադար աչքի խոթած գովազդը կարող է եւ հակագովազդի ազդեցություն ունենալ:

Մեզ միայն «sex»-գովազդն էր պակասում

Եթե նշված առաջին դեպքում խոսքը վերաբերում էր գովազդի տեղին, ապա հաջորդ դեպքում, որին վաղուց էինք ուզում անդրադառնալ, խնդիրը գովազդի բովանդակությունն է: Սա արդեն հեռուստատեսության հետ կապ չունի, այլ, այսպես ասած, փողոցային գովազդի ոլորտից է:

Մի երկու տարի առաջ Գյումրիում օր ցերեկով եւ համարյա մի քանի օրում անարգել ապամոնտաժեցին-տարվեցին քաղաքի ողջ տրոլեյբուսային ցանցի կոնտակտային էլեկտրագծերը՝ տանելով կիլոմետրերի հասնող հաստ պղնձալարերը, քաղաքը մի «թեթեւ ձեռքով» զրկելով ջրու ու կես տասնամյակ առաջ այնպես զուգորդանքով ներդրված էլեկտրատրանսպորտից: Փոխարենը տրոլեյբուսի նախկին գծերի դեռ կանգուն մետաղե հենասյուների մի մասն այսօր մասնավորապես քաղաքի կենտրոնում՝ Սայաթ-Նովայի փողոցում հաջողությամբ ծառայում է բարձրադիր գովազդային վահանակներին: Դրանց վրա տեղադրվող ու մերթ-մերթ փոփոխվող գովազդների վճարները երեւի ավելի լցնում են համայնքային բյուջեն: Իսկ գովազդվում է ինչ ասես՝ նախագահի թեկնածուից մինչեւ... «Sex quality vodka»: Հենց այս մեծադիր գովազդապաստառն արդեն մի քանի ամիս բարձր կախված է փողոցի վերեւում, Գյումրու ու նաեւ նրա երիտասարդության գլխավոր մշակութային օջախից՝ Աճեմյանի անվան դրամատիկական թատրոնի շենքից ոչ հեռու:

Երբ առաջին անգամ սրա հետ կապված տարակուսանքս հայտնեցի լոռեցի լրագրող ընկերոջս, ասաց՝ ինչ անենք, հա մի բառարանը նայի, տես էդ «sex» բառը գուցե ուրիշ բան է նշանակում: Նայեցի՝ բառացի նշանակում է «սեռ»: Quality էլ նշանակում է որակ, տեսակ, առանձնահատկություն: Ասել է թե՝ «սեռական որակի (հատկության) օղի», որն այդ օղու անունն է եւ գրված է շշի պակերի վրա: Իմաստային հիմքն, այնուամենայնիվ, նույնն է, եւ այդ բառն էլ կարդացող բոլորին հայտնի իմաստով է ընկալվում: Տվյալ գովազդում պակասը լրացնում են կարմիր ֆոնին բացված նուռն ու կնոջ էրոտիկ պատկերը:

Թե ով կարող է այդ «սեռական օղու» շիշը իր տանը... դնել սեղանին կամ ոչ՝ դա թող ամեն մարդ ինքը որոշի: Բայց որ մանավանդ նման մի ավանդապաշտ քաղաքում դրա այդպիսի աննրբանկատ հրապարակային գովազդը եւս ընդունելի չէ եւ պետք է զգույշ լինել, թվում է, նույնպես ակնհայտ:

Մեզ հենց միայն «սեխս»-գովազդն էր պակասում:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Ահաբեկչական արյունահեղ պայթյուններ Ստամբուլում

Դրանք չեռնստու են ոչ այնքան PKK-ին, որքան ընդհատակյա «Էրգենեկոն» կազմակերպությանը

Կիրակի օրը՝ ուշ երեկոյան Ստամբուլի Գյունգորեն թաղամասի Մենդերեսի անվան պողոտայի փոխադրամիջոցների երթևեկության համար փակ հատվածում, որը բնակչության զբոսանքի վայր է, տեղի է ունեցել ահաբեկչական երկու պայթյուն: Առաջինը կատարվել է հեռախոսախցիկում: Ենթադրվում է, որ պայթեցվել է ժամացույցի մեխանիզմով ձայնային ռումբ: Թեև պայթյունը որևէ վնաս չի պատճառել, սակայն առաջացրել է անցորդների հետաքրքրությունը: 10 րոպե անց, երբ հոծ բազմություն է հավաքվել հեռախոսախցիկի մոտ, պայթել է երկրորդ ռումբը, ըստ երևույթին հեռակառավարմամբ:

Պայթյունից զոհվել է 15 մարդ, 154-ը՝ վիրավորվել: Վիրավորվածներից երեքը մահացել է հիվանդանոցում: Այսպիսով, զոհվածների թիվը հասել է 18-ի, որոնցից 4-ը երեխաներ են: Հաստատված է, որ թուրքական ոստիկանությունը Գյունգորեն թաղամասում, բնակչության վկայությամբ, մեծ շաբաթ տևողությամբ անվտանգության ապահովման միջոցառումներ է կիրառում և անցկացնում էր անցորդների ինքնության ստուգումներ:

Համենայն դեպս, որևէ կազմակերպություն դեռևս չի ստանձնել պայթյունների պատասխանատվությունը, իսկ Ներքին գործերի նախարար Բեշիր Աթալայը լրագրողներին ասել է, որ գործ ունեն ահաբեկչական կազմակերպված գործողության հետ, սակայն դեռ վաղ է հնարավոր կազմակերպիչների մասին արտահայտվելը, որովհետև հիմք չունեն:

Ակնհայտ է, որ ձայնային ռումբով կատարված առաջին պայթյունը յուրահատուկ խայծ է եղել թաղում երեկոյան զբոսանքի դուրս եկած բնակիչների համար, որպեսզի հնարավոր լինի զոհերի թիվը հասցնել առավելագույնի: Թերևս դրանով է պայմանավորված ահաբեկչական պայթյունների կազմակերպված բնույթը: Սակայն, անկախ նրբություններից, ահաբեկչական գործողությունը որպես կանոն ենթադրում է պատասխանատվության ստանձնում: Այլապես, գործողության միջոցով հաղորդվող ազդանշանը նպատակին չի հասնի և գործողությունը կդառնա անիմաստ իրականացնող կազմակերպության տեսանկյունից:

Խոսքը տվյալ դեպքում Քրդստանի աշխատավորական կուսակցության՝ PKK-ի մասին է: Թեև նույն օրը՝ պայթյունների նախօրյակին թուրքական ռազմական ինքնաթիռները Հյուսիսային Իրաքում ռմբակոծել են PKK-ի ճամբարները, սակայն հրական այս կազմակերպությունը ռմբակոծման առարկը հասուցել է ոստիկանատների վրա Բինգյոլում և Հաքքյարիում կատարված հարձակումներով:

Հետևաբար խնդիրը հասուցումը չէ, այլ Ստամբուլի պայթյուններով ահաբեկչական գործողություններ կազմակերպելու կարողությունների ընդգծումը: Քանի որ դա անհնար է առանց պայթյունների պատասխանատվության ստանձնման, իսկ PKK-ն չի ստանձնել, ուստի իրատեսական չի թվում դրանց պայմանավորումը հրական կազմակերպության գործունեությամբ, որոնք էլ երկրի ներսում կառավարման «ենի շաֆաքի» գլխավորությամբ պայմանավորեն թուրքական կենտրոնական թերթերը, իսկ երկրից դուրս «Ռոյթերի» նման աշխարհի առաջնակարգ լրատվամիջոցները թեկուզ ակնարկի ձևով:

Հիրավի, պայթյունների նախօրյակին թուրքական ռազմաօդային ուժերը Հյուսիսային Իրաքում ռմբակոծել են PKK-ի ճամբարները, սակայն այդ նույն օրը Սահմանադրականի հրապարակմամբ թուրք հասարակության մեջ սկսել է աշխուժորեն քննարկվել ընդհատակյա «Էրգենեկոն» ահաբեկչական կազմակերպության կատարած արյունալի հանցագործություններն ու հետագա հանցագործության ծրագրերը, որոնց մեջ էր նաև վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի և երկրի բարձրաստիճան այլ դեմքերի, ինչպես նաև իշխող «Արդարություն և զարգացում» կուսակցության նախագահ Սիրըզ Թուրքի սպանությունը:

«Էրգենեկոնի» գործով կասարվել է 89 ձերբակալություն, կազմակերպիչներն ու ակտիվիստները՝ ներառյալ: Նրանց դեմ քրեական գործ է հարուցվել: Սակայն դա դեռ չի նշանակում, որ ահաբեկչական այս կազմակերպությունն արմատախիլ է արվել: Ի վերջո, «Էրգենեկոնն» առանցքային դեր ունի «խորքային պետության» մեջ: Նպատակը՝ ահաբեկչական գործողություններով Թուրքիան ապակայունացնելն ու անկառավարելի դարձնելն էր, որպեսզի զինվորական հեղաշրջման նախադրյալներ ստեղծի երկրում: Ավելին, ինչպես նշված է մեղադրականում, ընդհատակյա այս կառույցը որպես ապակայունացման միջոց ծրագրում էր նաև թուրք-քրդական բախումների հրահրումը:

Այս ամենը հիմք է տալիս ենթադրելու, որ Ստամբուլի պայթյունները ձերբակալությունների հասուցման և երկրի ներքաղաքական կյանքի ապակայունացման առումներով ավելի ձեռնտու են հենց «Էրգենեկոնին»: Պայթյունների վերագրումը PKK-ին՝ առավել ևս, որովհետև դա միանգամայն համապատասխանում է թուրք-քրդական բախումները երկրի ապակայունացման նպատակին ծառայեցնելու «Էրգենեկոնի» ծրագրերին:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Չախմախչյանի գործի մասին

«Ազգը» գրել էր Լևոն Չախմախչյանի գործի «դատվիրված» լինելու մասին: Դա մոտ է իրականությանը, քանզի դատավճռի հաստատմանը նախորդեց «Միասնական Ռուսաստան» կառավարող կուսակցությունից անարժաններից մաքրելու արշավի սկիզբը:

Լևոնի գործը հակահայկական մեծ աղմկոտությունների տեղիք տվեց, հեռուստատեսային լրատվական ծրագրերը դատավճիռը ներկայացնում էին որպես օրվա գլխավոր նյութ, թերթերը հեղեղված էին ընդարձակ «մեկնաբանություններով», ինտերնետում կեղտոտ բառերով բացեցին ամեն կարգի հայաստյացներ... Հատկապես այս վերջինների համար պարարտ հող էր Չախմախչյանի գոյությունը դատարանի դահլիճում, որ դա «դատապատ է հայազգի անձանց նկատմամբ»:

Հազիվ թե հայերիս համար ականջահաճո լինեն հրապարակային «գնահատականները»՝ այդ երբեմն խաչիկների նմանների պատճառով Ռուսաստանում կոռուպցիայի մակարդակը հավասարվել է Նիգերիայականին, ռուսականներին հաղթելու միակ ուղին երկիրը սեփականներից մաքրելն է, ռաս խաչիկներ են Ռուսաստանում զբաղվում նման բիզնեսով և այլն:

Հնչեցին նաև տարբեր ենթադրություններ, թե իբր Չախմախչյանը չի ուզեցել փոխել Կալմիկիայի ղեկավար Կիրսան Իլյումժինովի տակը, որ նա ամենայն հավանականությամբ «չի կիսվել» ոմանց, այդ թվում նաև հայ ռեալականների հետ և այլն: Համեմատություններ անցկացվեցին Չախմախչյանի և Խոդորկովսկու միջև, հանգելով այն եզրակացության, որ Ռուսաստանը իրեն օլիգարխներին նսեմացնելուց ու երկրից արտաքսելուց հետո ընկել է հայերի հետևից և այլն:

Այս ամենով հանդերձ, տեղին կլինի չանտեսել մի կարևոր հանգամանք: Նույնիսկ հրապարակումներից շատերում նշվում էր, որ 9 տարին աննախադեպ խիստ է՝ ցուցադրական: Եվ այստեղ հարց է առաջանում՝ Լևոնն ինքը մեղավոր չէ՞ իր նկատմամբ նման կանխակալ վերաբերմունքի մեջ: Ասում են՝ հայաստանյան «Հիմա» երիտասարդական շարժումը դատապարտել է Մոսկվայից հետ կանչել Հայաստանի դեսպանին: Իսկ ինչո՞ւ հենց այդ ջահելները չեն փորձել հետաքրքրվել, ասենք, Չախմախչյանի բարոյական նկարագրով: Զարմացնում է, թե ռուսաստանաբնակ որոշ երևացող հայեր ինչպես են կորցնում չափի զգացումը, մոռանալով, որ գտնվում են օտար երկրում, որտեղ անհամակիր վերաբերմունք կա կովկասցիների հանդեպ: Կարծում եմ պատահական չէր, որ բազմիցս ցուցադրվում էր հենց 300 հազար դոլար կաշառք վերցնելու պահը: Այլ, տեսեք, կովկասցիներն այնքան են լկտիացել, որ սենատորի լիազորություններով օժտված անձն անգամ առանց վախի գալիս է անձամբ ստանալու ինկասային «կանխավճարը»:

Ի վերջո, դատությամբ պետք է նշել, որ Լևոնի հավակնոտ պահվածից դժգոհ մոսկվացի շատ հայեր կանխազգում էին նման, չասենք՝ այդչափ դաժան, վախճան: Այնպես որ, միշտ չէ, որ մի կողմն է միայն մեղավոր:

ԳԱՅԱՆԵ ՆԵՐՍԻՍՅԱՆ,
Մոսկվա

Իրանն ուզում է դառնալ ՄԱԿ-ի ԱԽ-ի ժամանակավոր անդամ

Իրանը ծրագիր է Ասիայի ներկայացուցիչ դառնալ որպես ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի ժամանակավոր անդամ: Երկրի արտգործնախարար Մանուչեհր Մոթթաքին Չմիանալու շարժման մասնակից պետություններին խնդրել է համաձայն հանդիպման ժամանակ պաշտպանել Իրանի նախաձեռնությունը:

Իսլամական «Հաարեց» թերթի տեղեկությունների համաձայն, Իրանը ծրագիր է ՄԱԿ-ի ԱԽ-ում որպես ժամանակավոր անդամ Ասիան ներկայացնել 2010-2012 թթ.: Ներկայումս ԱԽ-ում Ասիայի ներկայացուցիչն է Ինդոնեզիան:

Ըստ «Հաարեցի», ՄԱԿ-ի ԱԽ-ում Ասիան ներկայացնելու ավելի մեծ հնարավորություններ ունի Ճապոնիան, որը նույնպես ուզում է դառնալ Անվտանգության խորհրդի ժամանակավոր անդամ:

Մոթթաքիի խոսքերով, ԱԽ-ում Իրանի ներկայությունը դրականորեն կանդրադառնա կազմակերպության աշխատանքի վրա: Սակայն դիտորդները նշում են, որ 2008-ի հունվարից Լիբիայի ԱԽ անդամ դառնալուց հետո խորհրդի աշխատանքը դժվարացել է, իսկ Իրանի անդամակցությունը կարող է էլ ավելի սասանել կազմակերպության հեղինակությունը:

Ներկայումս ՄԱԿ-ի ԱԽ-ի երեք բանաձևեր միջազգային պատժամիջոցներ են նախատեսում Իրանի դեմ, որպեսզի նրան ստիպեն սահմանափակել սեփական միջուկային ծրագիրը:

Ներկայումս 119 պետություն միավորող Չմիանալու շարժումը 1961-ին ստեղծվել էր որպես Արևմուտքի և Արևելքի դիմակայությունը մեղմացնող կազմակերպություն:

Ձերբակալվել է նեապոլյան մաֆիայի պարագլուխներից մեկը

Հռոմի նորաձև հագուստի խանութներից մեկում ձերբակալվել է Նեապոլյան մաֆիայի ամենահզոր պարագլուխներից մեկը՝ 41-ամյա Ադրիանո Գրացիանոն, որը հայտնի է «Ուսուցիչ» մականունով: BBC-ի տեղեկությունների համաձայն, նրան ձերբակալել են Հռոմի Կալանտնոյի թաղամասում, հագուստի խանութից դուրս գալու պահին:

Գրացիանոն, որը համարում մաֆիական կլանի ներկայացուցիչն է, այս տարվա մայիսին կարողացել էր խուսափել ոստիկանության շուրջկալից, երբ ձերբակալվել էին 53 նեապոլյան մաֆիականներ:

Անցյալ տարվա մայիսին ձերբակալվել էին Գրացիանո կլանի 23 ներկայացուցիչներ, բայց Ադրիանոն դիմել էր փախուստի:

Գրացիանո մաֆիական տոհմը իր դաժանությամբ աչքի է ընկել Կավա մաֆիական գերդաստանի դեմ ծավալված պատերազմում: Քննիչները պնդում են, որ 2002-ին Ադրիանո Գրացիանոն անձամբ հրամայել է ծուղակ սարքել և սպանել Կավա կլանի պարագլխի մորը և եղբոր կնոջը:

Այս տարվա մայիսին ոստիկանության շուրջկալի և ձերբակալությունների ժամանակ առգրավվել էր ավելի քան 80 մլն եվրո արժողությամբ ունեցվածք: Այդ խոշոր շուրջկալը կազմակերպվել էր Նեապոլից 20 կմ հյուսիս ընկած Կազերտա քաղաքում: Գործողությունն ուղղված էր Յովինե գերդաստանին ենթակա «Կազալեզի» կլանի դեմ: Կնհայտ Անտոնիո Յովինեն նեապոլյան մաֆիայի՝ Կամոռայի ամենավտանգավոր պարագլուխներից մեկն է:

Մայիսին ձերբակալված հինգ տասնյակ անձանցից մեկը Անտոնիո Յովինեի եղբայրն է, որը ծառայում էր Սան Ցիպրիանոյում: Ձերբակալվել էին նաև Անտոնիոյի մյուս եղբոր այրին և նրա որդի Օրեստե Յովինեն:

Ոստիկանության հաղորդումների համաձայն, ձերբակալված մաֆիականները մեղադրվում են կազմակերպված հանցախմբի մասնակից լինելու, դրամ շորթելու և լվանալու, ապօրինաբար զենք պահելու մեջ:

Մակքեյնը պահանջում է Ռուսաստանին հանել «Մեծ ութնյակից»

ԱՄՆ նախագահության հանրապետական թեկնածու Ջոն Մակքեյնը հայտարարել է, որ Ռուսաստանի ղեկավարությունը փաստորեն մնում է Վլադիմիր Պուտինի ձեռքին և որ նախագահի ընտրվելու դեպքում ինքը կպայքարի Ռուսաստանին «Մեծ ութնյակից» հեռացնելու համար:

Կիրակի օրը BBC-ի եթերում ցուցադրված հարցազրույցում Արիզոնայի նահանգապետը մասնավորապես ասել է. «Նախկին նախագահ և ներկայիս վարչապետ Պուտինը իր երկիրը տանում է մի ուղիով, որը ես համարում եմ շատ վտանգավոր»:

Հարցազրույց վարողի՝ ամերիկացի հայտնի մեկնաբան Ջորջ Ստեֆանոպուլոսի այն հարցին, թե իրո՞ք նրա կարծիքով Պուտինն է ղեկավարում Ռուսաստանը, Մակքեյնը պատասխանել է. «Այո, ես դրանում վստահ եմ: Ես գտնում եմ, որ հրամանատարը նա է, և չեմ կարծում, թե իրեն իրավահաջորդ կընտրեր, եթե չիմանար, որ առաջվա պես ինքն է ղեկավարելու»:

Ընդսմին Մակքեյնը քննադատել է ՌԴ ղեկավարության ներքին և արտաքին քաղաքականությունը: «Վերջին ժամանակներին ռուսները կրճատել են նավթի մատակարարումը չեխերին, քանի որ նրանք համաձայնել էին կնքել մեզ հետ: Ռուսները իրենց երկրից վտարեցին «Բրիթիշ փեթրոլիում» ընկերությանը», ասել է Մակքեյնը:

Նախագահության թեկնածուն ընդգծել է, որ Ռուսաստանը շարունակում է տարբեր եղանակներով ճնշում գործադրել Ուկրաինայի և Վրաստանի վրա, ինչպես նաև խոչընդոտում է ՄԱԿ-ի ԱԽ-ի հակաիրանական գործողություններին:

Հաղորդավարը Մակքեյնին խնդրել է մեկնաբանել «Մեծ ութնյակից» Ռուսաստանին հեռացնելու սեփական կոչը: «Մենք պետք է բարելավենք նրանց վարքագիծը, մենք պետք է նրանց ստիպենք գիտակցել, որ «ութնյակ» ստեղծվել է որպես ընդհանուր արժեքներ և սկզբունքներ ունեցող ժողովրդավարական պետությունների խումբ», ասել է Մակքեյնը:

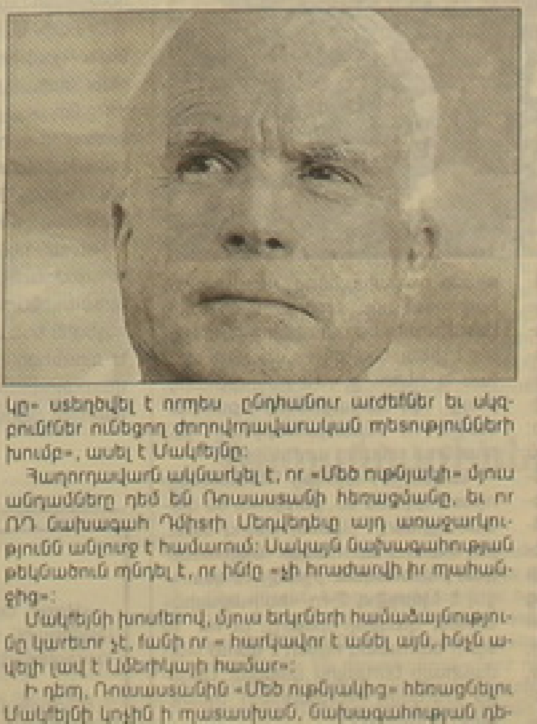

Հաղորդավարը ակնարկել է, որ «Մեծ ութնյակի» մյուս անդամները դեմ են Ռուսաստանի հեռացմանը, և որ ՌԴ նախագահ Դմիտրի Մեդվեդևը այդ առաջարկությունն անլուրջ է համարում: Սակայն նախագահության թեկնածուն պնդել է, որ ինքը «չի հրաժարվի իր պահանջից»:

Մակքեյնի խոսքերով, մյուս երկրների համաձայնությունը կարևոր չէ, քանի որ «հարկավոր է անել այն, ինչն ավելի լավ է Ամերիկայի համար»:

Ի դեպ, Ռուսաստանին «Մեծ ութնյակից» հեռացնելու Մակքեյնի կոչին ի պատասխան, նախագահության դեմոկրատ թեկնածու Բարաք Օբաման հայտարարել է, որ Մոսկվայի օգնությունն աշխարհին անհրաժեշտ է միջուկային զենքի տարածումը կանխելու գործում, իսկ Մակքեյնի առաջարկ տես անցյալ «սխալ կլիներ»:

Ամառ, արեւ, Վագներ՝ բոլորի համար

Մեկնարկեց Բայրոյթի ամենամյա 132-րդ փառատոնը

Անցած տարի հուլիսի 25-ից օգոստոսի 28-ը Բավարիայում գտնվող Բայրոյթ փոքր քաղաքը մեծարժեք է դառնում օպերասեր կամ ավելի ճիշտ՝ Վագների երաժշտության սիրահարների համար:

Կարմիր գորգ, մուգ ապակիներով լիմուզիններ, շքեղ լայնեզր գլխարկներ, մեծատներ ու սնոբներ... լրագրողներ ու լուսանկարիչներ, քաղաքական գործիչներ ու մշակութային մեծանուններ, դերասաններ, երաժիշտներ ու նաեւ՝ հասարակ մահկանացուներ են հավաքվում Կանաչ բլուր անունը կրող փառատոնի համար նախատեսված թատրոն-դղյակի առջեւ, ուր ավանդույթը շատ մեծ ուժ ունի:

Ի հեճուկս մի շարք պատճառներով (ֆինանսատնտեսական դժվարություններ, նացիոնալ-սոցիալիզմի կամ Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի տարիներ) ամենամյա իր երթն ընդհատած լինելուն, հեղինակավոր տարբերակներում փառատոնային առաջնորդ բեմադրությունների, նվագ հետաքրքրություն ներկայացնող դերերգիչների առատության մասին ավելացող քննադատության, Բայրոյթի փառատոնը շարունակում է մնալ Գերմանիայի ամենախոշոր օպերային իրադարձությունը: Գերմանացիներն ավանդապաշտ են. սրա մասին է վկայում նաեւ փառատոնում մի անփոփոխ հանգամանք՝ աշխարհի որ անկյունից էլ լինեն երգիչներն ու բեմադրիչները, Բայրոյթի փառատոնին իրար հետ հաղորդակցվում են գերմաներեն: Բայրոյթը հավատարիմ է մնում Վագներին: Եվ ոչ միայն նրա համար, որ տարիներ ի վեր ներկայացնում է մեծ երգահանի 10 ստեղծագործությունները՝ ռեժիսորական տարբեր մեկնաբանություններով: Վագների ցանկությունն էր՝ հիմնել մի թատրոն՝ հեռու մեծ քաղաքի աղմուկից, այլեւ տեղին նվիրվելու մի վայր՝ հասանելի բոլոր խավերի համար: Բայրոյթի փառատոնը պահպանում է մեծ գերմանացու երազը:

Բայրոյթի զբոսաշրջային ուժը նաեւ հենց այդ՝ այստեղ կոչված ոչ միայն «էլիտար» բնույթի մեջ է: Հայաստանում շատ սիրելի դարձած այս բառը հենց այն սահմանն է, որ ոչ թե հրավիրում բաժանում, այլ միացնում է Վագների երաժշտության սիրահարներին: Ոչ միայն 40-208 եվրո արժեք ունեցող տոմսը, որ պատվիրում են 10 տարի առաջ, եւ որի պատվերների հերթը 10 անգամ գերազանցում է նստատեղերի թիվը, այլեւ՝ կենցաղային թվացող մի մեծ խնդիր. ոչ բոլորը կարող են երկար, շքեղ հագուստներով 5 ժամից ավելի՝ համախ նաեւ առանց ընդմիջման (ընդմիջումը 1 ժամ է տեւում), ձգվող օպերան դիտել՝ առանց փայտյա աթոռից կանգնելու, ուր զովացնող համակարգ չի տեղադրված՝ ակուստիկային չխանգարելու համար: 15 000 այցելուի համար նախատեսված Կանաչ բլուրը տարիներ ի վեր հյուրընկալել է նաեւ երաժշտության այն սիրահարներին, ովքեր բաց երկնքի տակ, առանց վճարելու, հանդարտորեն տեղավորվելով 2000 աթոռներին կամ կանաչ խոտին՝ մի բաժակ գարեջրով կամ սուրճով ըմպելով են ունկնդրել օպերան՝ աուդիոյով: Կատարինա Վագները 2008-ին առաջին անգամ Կանաչ բլուր ժամանած իր մեծ տատի երկրպագուներին հրամցրեց փառատոնային տեխնիկական նորամուծությունը. «Սիմենս» ֆիրմայի տեխնիկական օժանդակությամբ տեղադրված 90 քառ. մետրանոց էկրանը, 50 հատուկ բարձրախոսներն ու ձայնը հզորացնող 36 (յուրաքանչյուրը 80 000 վատտ) սարքերն ապահովեցին հնչյունային կատարյալ որակ՝ կիրակի օրը՝ հուլիսի 27-ին «Մայստերզինգերի» հանրային դիտման եկած վագներյան 17 000 երկրպագուների համար: Թեեւ 30-ամյա Կատարինա Վագների 2007-ին բեմ բարձրացած հիշյալ բեմադրությունը ոչ միայն ծափերի, կեսամփոփումների ու լուրջ քննադատության էլ է արժանացել, բայց մի բան հստակ է՝ տեխնիկական նորամուծությամբ նա 132-ամյա Բայրոյթի փառատոնն ավելի մերձեցրեց իր մեծ տատի երազին՝ «Վագներ բոլորի համար» գաղափարին:

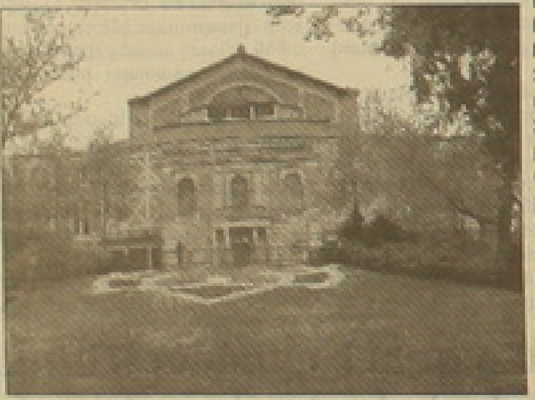

Առաջին անգամ 1876-ի օգոստոսի 13-ին Ռիխարդ Վագների հղացած փառատոնը կյանքի կոչվեց իր ղեկավարությամբ՝ «Նիբելունգներով», որը դիտելու պատիվն էին արել Ֆերենց Լիստը, Անտոն Բրուկները, Քամիլ Սեն-Սանսը, Պյոտր Չայկովսկին, Էդվարդ Գրիգը, Լեւ Տոլստոյը, Պոլ Լանդաուն, Ֆրիդրիխ Նիցշեն, Վիլհելմ 1-ին կայսրը, Բրազիլիայի Պեդրո 2-րդ կայսրը, Վյուրթեմբերգի արքա Կարլը եւ ուրիշներ: Ֆինանսների պակասով հաջորդ փառատոնը կայացավ 1882-ին: Վագների մահվանից հետո փառատոնը շարունակություն գտավ Վագների այրու՝ Կոզիմայի ղեկավարությամբ: Ֆերենց Լիստի դուստր Կոզիման 1864-ին լքել էր իր դիրիժոր ամուսնուն՝ Հանս ֆոն Բյուլովին եւ հետեւել իր սիրուն՝ 25 տարով մեծ, 15 սմով կարճահասակ Ռիխարդ Վագներին: Հավատարմության ու սիրո մի վկայություն էր նաեւ սիրելիի մահից հետո շարունակել նրա փայփայած գաղափարը՝ Բայրոյթի փառատոնը, որին նվիրվեց, եւ այն շարունակվեց, բայց ֆինանսատնտեսական պատճառներով, ցավոք, ոչ կանոնավորապես: Այնուհետեւ փառատոնը ղեկավարելու պատիվն ու հոգսը Կոզիման փոխանցեց որդուն՝ Զիգֆրիդ Վագներին: Բայրոյթի փառատոնային ղեկավարությունը շարունակվեց նաեւ վերջինիս մահից հետո. այրին՝ Վինիֆրեդ Վագները 1951-ին փառատոնի իր ղեկավարումը փոխանցեց որդիներին՝ Վիլանդին ու Վոլֆգանգին:

1919-ին ծնված 1967-ից Բայրոյթի փառատոնի միանձնյա ղեկավար Ռիխարդ Վագների թոռ եւ Ֆերենց Լիստի ծոռ, Զիգֆրիդ եւ Վինիֆրեդ Վագներների 3-րդ զավակը՝ Վոլֆգանգ Վագները օգոստոսի 30-ին տարիներ շարունակ ներընտանեկան կռվախնձոր դարձած իր պաշտոնը, (որին հավակնում էին Վագներ բազմաճյուղ դարձած ընտանիքի երիտասարդ շառավիղները, ովքեր երաժշտաթատրական, բեմական աշխարհում հայտնի անուններ են, ղեկավար պաշտոններ են զբաղեցնում հանրահայտ թատրոններում) զիջելու է իր զույգ դուստրերին՝ 30-ամյա գեղեցկուհի Կատարինային եւ 63-ամյա Եվային:

57 տարի պաշտոնավարելուց հետո 88-ամյա «Նահապետը» հուլիսի 25-ին վերջին անգամ անցավ կարմիր գորգի վրայով, ողջունեց փառատոնի հյուրերին, որոնց թվում՝ Բավարիայի վարչապետ Գյունտեր Բեքշտայնին, արդեն 10 տարի Կանաչ բլուրի վրա ծավալվող՝ Գերմանիայի օպերային ամենախոշոր իրադարձությանը ներկա գտնվող Անգելա Մերկելին, ով արձակուրդային մի քանի օրերն ամուսնու հետ անցկացնելու է Բայրոյթում: Փառատոնի բացմանը, նկատի ունենալով նոր ղեկավարին, Գերմանիայի կանցլերը նշել է, որ «փառատոնը 21-րդ դարում էլ իր ուղին գտնի՝ առանց ավանդույթները խախտելու: Սա շատ դյուրին չէ, բայց ես այն զգացումն ունեմ, որ կհաջողվի»:

Շատերն այն կարծիքին են, թե վագներյան ընտանիքի կամ ինչպես բուլվարային մամուլն է բնորոշում, կլանի պատմությունը՝ լի ատելությամբ ու նախանձով, ինտրիգով ու հաջողությամբ, օպերային մի քանի հետաքրքրաշարժ սյուժեների հենք կարող է լինել: Այս բոլորը միգուցե այնքան էլ հեռու չէ իրականությունից, բայց գերմանացիները բամբասանքն ու քննադատությունը չեն խառնում անանց արժեքներին:

Վագները, Բայրոյթը Գերմանիայի պատմությունն են, ընդգծում են գերմանացիները՝ նկատել տալով նաեւ, թե փառատոնի համար նախատեսված թատերական դղյակը, որ կառուցել է Լյուդվիգ 2-րդ «հեքիաթային» արքան, զարդել Հիտլերը, եւ ուր 10 տարի շարունակ ուխտի է գնում Գերմանիայի ներկայիս կանցլեր Անգելա Մերկելը, Գերմանիայի ինքնության հիմքերից է:

ՄԱՐԻՆԱ ՀՈՎԱՆՆԻՍՅԱՆ
Գերմանիա

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

Հուշարձանների ճանաչման համահայկական ծրագիր՝

«Վերածնունդ» կարգախոսով

Մշակույթի նախարարությունը երկարաժամկետ ծրագիր է որդեգրել՝ բարձրացնել հանրության իրազեկությունն ու հետաքրքրությունը դեպի Հայաստանի պատմամշակութային արժեքներն ու հուշարձանները: Այդ նպատակով նախարարությունը «Հայաստանի հուշարձանների ճանաչման ծրագրի հետ համատեղ», որ հովանավորում է «Վիվասել» ընկերությունը, Հայաստանի տարբեր վայրերում արդեն պատրաստել են տեղեկատվական վահանակներ, որոնք հինգ լեզվով հակիրճ մատչելի տեղեկատվություն են հաղորդում: Ծրագրում ընդգրկված են Գյումրու պատմական միջուկը, Ջվարթնոցը, Խոր Վիրապը, Արտաշատը, որոնք օտարերկրացի զբոսաշրջիկներին կպատմեն հայկական հարուստ մշակութային ժառանգության ու արժեքների մասին՝ ինչն ավելի կխթանի զբոսաշրջությունն ու տուրիզմը:

Հունիս ամսին նմանատիպ վահանակներ տեղադրվեցին Գառնիում, ինչն ըստ մշակույթի փոխնախարար **Գագիկ Գյուրջյանի**, լայն արձագանքներ է ստացել: Ծրագրի հաջորդ կանգառը Գյումրին էր, որի կենտրոնը ներկայանում է քաղաքային ավանդական ճարտարապետություններին բնորոշ արժեքներով: 1980 թ. քաղաքի պատմական միջուկը ճանաչվել է «Կումայրի» պետական պատմաճարտարապետական արգելոց-թանգարան: Ավելի քան 1500 հուշարձանների մեծամասնությունը Գյումրու ժողովրդական ճարտարապետությունը ներկայացնող բնակելի շինություններ են: Հուլիսի 26-ին տեղի ունեցավ Գյումրու պատմական կենտրոնում տեղադրված տեղեկատվական վահանակների շնորհանդեսը, որը կրում էր «Վերածնունդ» կարգախոսը, ինչը կարծես խորհրդանշում էր նաեւ աղետյալ քաղաքի զարթոնքը: Տեղեկատվությունները բազմակողմանի եւ ուշագրավ են՝ պատմական եւ ճարտարապետական առումներով: Վահանակների բացատրությունները համառոտ են, որոնք համապատասխանում են պատմական շինությունների ճակատներին փակցված թերթերին, իսկ ոճը հետաքրքրական եւ հասանելի է՝ թե պատանուն, թե մեծահասակին:

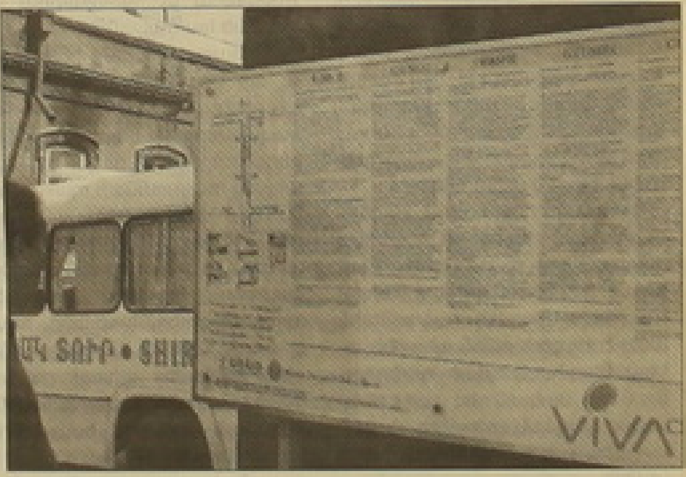

«Պատմամշակութային ժառանգությունը ներկայացնելու գործում ունենք բազմաթիվ բացթողումներ: Եվ դրանցից ամենամեծը հուշարձանների վերաբերյալ տեղեկատվական վահանակների բացակայությունն էր: Սա ինքնանպատակ նախաձեռնություն չէ, եւ շարունակական է լինելու», Գյումրիի «Աստղիկ» ակումբում կայացած մամլո ասուլիսի ժամանակ ասաց փոխնախարար Գագիկ Գյուրջյանը՝ հավելելով, թե սա մշակույթի նախարարության իրականացրած լավագույն ծրագրերից է:

Ծրագրի կայացման գործում լուրջ օժանդակություն է ցուցաբերել նաեւ Գյումրիում Իտալիայի պատվո հյուպատոս **Անտոնիո Մոնտալտոն**: «Այս նախագիծը պետք է ընթացք ունենա, որովհետեւ հետամտում է լուրջ նպատակ: Այն կախված չէ անհատից: Մարդկանց հոծ խմբերի աշխատանքի ու բարի վերաբերմունքի արդյունքն է: Գյումրիում կան հարուստ պատմամշակութային հուշարձաններ, շենքեր, կոթողներ, որոնք պետք է պահպանել: Յուրաքանչյուր գյումրեցի պետք է առաջնորդվի ամենափոքր բանն անգամ պահպանելու գաղափարով», ասաց Մոնտալտոն:

Վահանակների բացման արարողությանը զուգընթաց կազմակերպվել էր երաժշտական միջոցառում, որն ուղեկցվում էր ավանդական ու փոքրիկ գյումրեցիների ազգագրական պարերի ներկայացմամբ: Իսկ ավելի ուշ հնչեցին կենացներ Գյումրիի վերածննդի կապակցությամբ: Զգացվում էր գյումրեցիների խանդավառությունն ու ոգեւորությունը, տարիների դժվարություններից ու ողբերգություններից հետո սրտանց ուրախանալու, պարելու ցանկությունը:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
Գյումրի-Երեւան

Ցավակցություն

«Ազգ» օրաթերթը ցավակցում է Գերմանիայի Վյուրթեմբերգյան կամերային նվագախմբի գլխավոր դիրիժոր, 37-ամյա Ռուբեն Ղազարյանին՝ կնոջ

Քրիստիանայի

անժամանակ մահվան առիթով:

Համբերություն, ուժ եւ մխիթարություն Ռուբենին, ինչպես մանկահասակ 3 զավակներին մեծացնելիս, այնպես էլ ստեղծագործական անկանգառ, վերելքով լի ճանապարհի:

Հայաստանի մարզիկները օլիմպիական խաղերում

Յուրի Վարդանյանի ֆենոմենալ ցուցանիշը

1980, Մոսկվա, 22-րդ ամառային օլիմպիադա

Համաշխարհային սպորտի հերթական 22-րդ ստուգատեսում Հայաստանը ներկայացված էր 11 մարզիկով, ինչը ռեկորդային էր մինչ այդ կայացած օլիմպիադաների համեմատ: Մոսկովյան օլիմպիադայում հայ մարզիկների մեդալների ավարը տպավորիչ էր: Ընդհանուր առմամբ, նրանք ստացին 9 մեդալ (2 ոսկե, 3 արծաթե, 4 բրոնզե): Մեդալների նման հարուստ ավար հայ մարզիկներին մինչ օրս չի հաջողվել նվաճել օլիմպիական խաղերում:

Մոսկվայում մեր հանրապետության պատվիրակներից ամենապայծառ ու ամենահաջողակ ծանրորդ **Յուրի Վարդանյանն** էր: Այն տարիներին օլիմպիական խաղերում միաժամանակ վիճարկվում էր նաև աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը: «Իզմայլովոյի» նորակառույց մարզահամալիրում մրցավեճի էին դուրս եկել 40 երկրների 173 ծանրորդներ: Միջին քաշում (82,5 կգ) հանդես եկած Յուրի Վարդանյանը ֆենոմենալ ցուցանիշներով պարզապես զարմացրեց բոլորին՝ մեկ անգամ ևս դրսևորելով իր գերբնական ուժը: Աշխարհի եռակի չեմպիոնն ու համաշխարհային 20 ռեկորդների հեղինակը հուլիսի 26-ին, մեկ երեկոյի ընթացքում 5 անգամ բարձրացրեց աշխարհի բարձրագույն նվաճումները՝ երկամարտում հասնելով նույնիսկ ավելի ծանր քաշային կարգերի ծանրորդների համար մինչ այդ անհաղթահարելի 400 կգ-ի սահմանը: Պոկում վարժության աշխարհի ռեկորդը նա հասցրեց 177,5 կգ-ի, հաջորդաբար հրեց 215,5 ու 222,5 կգ ռեկորդային քաշ ունեցող ծանրաձողերը և օլիմպիական չեմպիոն հռչակվեց երկամարտի 400 կգ արդյունքով: Յուրի Վարդանյանը 27,5 կգ-ով գերազանցեց 2-րդ տեղը գրաված բուլղարացի Բլագոյ Բլագոևին, 32,5 կգ-ով՝ բրոնզե մրցանակակիր, չեխ Դուշան Պոլյանչիկին: Սակայն էլ ավելի տպավորիչն ու զարմանահրաշն այն էր, որ Յուրի Վարդանյանի ցուցանիշը 22,5 կգ-ով ավելի էր մինչև 90 կգ քաշային կարգում օլիմպիական չեմպիոն հռչակված հունգարացի Պետեր Բաչակոյի արդյունքից, 5 կգ-ով էլ գերազանցում էր մինչև 100 կգ քաշային կարգում ոսկե մեդալի արժանացած չեխ Օտա Զարեմբայի ցուցանիշը:

Նշենք, որ մարզական իր փայլուն կարիերայի ընթացքում Յուրի Վարդանյանը 7 անգամ դարձել է աշխարհի չեմպիոն (1977-1981, 83, 85)՝ այս ցուցանիշով զիջելով միայն Վասիլի Ալեքսեևին, որն 8 անգամ է ուժեղագույնը ճանաչվել: Քաշային երեք կարգերում (75 կգ, 82,5 կգ, 90 կգ) Յուրի Վարդանյանն ընդհանուր առմամբ ծեծահասակների աշխարհի 43 ռեկորդ է սահմանել՝ զիջելով միայն Վասիլի Ալեքսեևին (80), Դավիթ Ռիգերտին (66) և Նաիմ Սուլեյմանօղլուն (46):

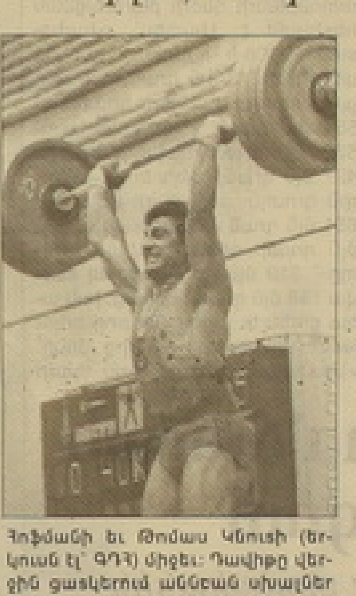

Օլիմպիադայում մեր երկրորդ ծանրորդն էր՝ **Յուրի Սարգսյանը** (56 կգ) շատ մոտ էր օլիմպիական ոսկուն: Ցավոք, նա այնտեղ էլ հաջող չկատարեց պոկում վարժությունը (112,5 կգ)՝ ցույց տալով միայն 6-րդ արդյունքը և 12,5 կգ-ով զիջելով առաջատարին՝ կուբացի Դանիել Նունյեսին: Իսկ մյուս հրում վարժությունում Սարգսյանը պարզապես հիացրեց բոլորին և բարձրացրեց 157,5 կգ՝ 2,5 կգ-ով բարելավելով իրեն իսկ պատկանող համաշխարհային ռեկորդը: Այդ արդյունքը երկամարտում (270 կգ) Յուրիին արծաթե մեդալ ապահովեց: Նա ընդամենը 5 կգ-ով զիջեց օլիմպիական չեմպիոն Նունյեսին:

Մոսկովյան օլիմպիադայի հայ երկրորդ չեմպիոնն աշխարհահռչակ մարմնամարզիկ, օլիմպիական խաղերի կրկնակի չեմպիոն Ալբերտ Ազարյանի որդին էր՝ **Էդուարդը**: Հոր հաղթանակներից 20 տարի անց Օլիմպոսի գագաթը նվաճեց նաև 23-ամյա որդին: Էդուարդը չխախտեց ընտանեկան ավանդույթը՝ վստահ հանդես գալով օղակների վրա: Արգավարական արտից ոդդու ելույթներին հուզմունքով էր հետևում ավագ Ազարյանը: Ի վերջո, խստապահանջ մրցավարները Էդուարդի ելույթը գնահատեցին 9,85 բալով: Թիմային հաշվարկում ԽՍՀՄ հավաքականը գերազանցեց մրցակիցներին և Էդուարդ Ազարյանը թիմակիցների հետ արժանացավ ոսկե մեդալի:

24-ամյա **Դավիթ Համբարձումյանի** համար մոսկովյան օլիմպիադան 3-րդն էր: Չնայած բիթավորդ տարիքին, Դավիթն արդեն բազմափորձ ու տիտղոսակիր մարզիկ էր՝ երկրի բազմակի չեմպիոն, Եվրոպայի առաջնության և Ունիվերսիադայի արծաթե մրցանակակիր, ԽՍՀՄ ժողովուրդների երկու Սպարտակիադաների հաղթող: Մոսկվայում նրա մեդալների հարուստ հավաքածուն համալրվեց բրոնզե պարգևով:

10 մ աշտարակացատկերում օլիմպիական չեմպիոնի կոչման համար հավասար ու անզիջում պայքար էր ծավալվել Դավիթ Համբարձումյանի, Վլադիմիր Ալեյնիկի, Ֆալկ Հոֆմանի և Թոմաս Կնուտի (երկուսն էլ՝ ԳԴՀ) միջև: Դավիթը վերջին ցատկերում աննշան սխալներ թույլ տվեց, որի հետևանքով էլ ստիպված էր բավարարվել բրոնզե մեդալով:

Կանանց մրցապայքարում խսկական անակնկալ մատուցեց խորհրդային հավաքականի կազմում ամենակրտսեր մասնակիցը՝ 14-ամյա երևանցի դողոցական **Սիռվարդ Էմիրզյանը**: Վասիլի Կուլչենկինի սանուհին գերազանց ելույթներ ունեցավ և շատ մոտ էր օլիմպիական չեմպիոնուհու տիտղոսին, սակայն նման խոշոր մրցաշարերի մասնակցության փորձի պակասն իրեն զգացնել տվեց: Եզրափակիչ մրցումների ավարտից հետո ԳԴՀ-ի ներկայացուցիչ Յաշկեին հաջողվեց առաջ անցնել Սիռվարդից, որը դարձավ արծաթե մրցանակակիր:

Սուսերամարտիկ **Աշոտ Կարագյանը** աշխարհի վերջին երկու առաջնություններում ԽՍՀՄ հավաքականի կազմում դարձել էր չեմպիոն: Նա 1977-ի Ունիվերսիադայի, ԽՍՀՄ ժողովուրդների երկու Սպարտակիադաների չեմպիոն էր: Մոսկովյան օլիմպիադայում էլ վառ կերպով դրսևորվեց Աշոտ Կարագյանի մարտական բնավորությունը: Խոնգասուսերակիրների մրցավեճը սկսվելու էր հուլիսի 31-ին, իսկ մինչ այդ նա հետևում էր իր թիմակիցների՝ ծնգասուսերակիրների պայքարին: Լեհաստանի հետ հանդիպման ժամանակ անսպասելիորեն վնասվածք ստացավ Վլադիմիր Լապիցկին: Աշոտ Կարագյանին հարկ եղավ շտապ կարգով փոխարինել թիմակցին: Եվ նա իր բոլոր ջանքերը գործադրեց դժվարին դրությունից պատվով դուրս գալու համար. չէ՞ որ խոնգասուսերակրի համար դժվար էր մրցակցել առաջատար ծնգասուսերակիրների հետ: Եզրափակիչում Աշոտի մրցակիցը ֆրանսիացի ուժեղագույն սուսերամարտիկներից մեկն էր՝ Ֆիլիպ Բոնեն: Հայ մարզիկն ամեն ինչ ներդրեց հաղթանակի հասնելու համար, սակայն փորձառու Բոնեն ավելի ուժեղ գտնվեց: Աշոտ Կարագյանը թիմակիցների հետ դարձավ օլիմպիադայի արծաթե մրցանակակիր: Իսկ հուլիսի 31-ին օլիմպիական պարգևները վիճարկեցին խոնգասուսերակիրները: 3-րդ տեղի համար մրցապայքարում խորհրդային սուսերամարտիկները 9-5 հաշվով պարտության մատնեցին ռումինացիներին: Այսպես Աշոտ Կարագյանն օլիմպիական իր երկրորդ մեդալը նվաճեց, այս անգամ՝ բրոնզե:

Ութամյա ընդմիջումից հետո ֆուտբոլի ԽՍՀՄ օլիմպիական հավաքականի կազմում «Արարատի» կրկին իր պատվիրակն ուներ հանձին թիմի ավագ **Խորեն Հովհաննիսյանի**: Կոնստանտին Բեսկովի գլխավորած հավաքականը բավական կայուն խաղ էր ցուցադրում, ուստի մասնագետների կարծիքով համարվում էր չեմպիոնի գլխավոր հավակնորդը: ԽՍՀՄ հավաքականը մեկնարկեց Վենեսուելայի հավաքականի նկատմամբ տարած հաղթանակով (4-0): Խաղի 37-րդ րոպեին փոխարինելով Յուրի Գավրիլովին, Խորենը 51-րդ րոպեին խփեց վերջին՝ չորրորդ գնդակը: Երկու օր անց ԽՍՀՄ հավաքականը 3-1 հաշվով պարտության մատնեց Զամբիայի ընտրանուն, իսկ խմբային մրցաշարի վերջին խաղում պարզապես ջախջախեց կուբացիներին (8-0): Վերջին երկու հանդիպումներին Խորեն Հովհաննիսյանը չմասնակցեց:

Քառորդ եզրափակիչում մեր թիմը 2-1 հաշվով հաղթեց Քուվեյթի հավաքականին: Ընդմիջումից հետո Չելեբաձեի փոխարեն խաղադաշտ դուրս եկավ Հովհաննիսյանը: ԽՍՀՄ հավաքականը մտավ կիսաեզրափակիչ, որտեղ 0-1 հաշվով զիջեց ԳԴՀ-ի ֆուտբոլիստներին: Զարմանալի ինչու, Բեսկովն այդպես էլ ոչ մի փոխարինում չկատարեց և Հովհաննիսյանը մնաց պահեստայինների նստարանին:

3-րդ տեղի համար խաղում մրցակիցը Հարավսլավիայի հավաքականն էր: Հիմնական ժամանակի խաղավարձությունները ծավալվեցին 2-րդ խաղակեսում: Թիմի հաջողությունում իր մեծ ավանդը ներդրեց Խորեն Հովհաննիսյանը՝ ապացուցելով, որ մարզիչներն իզուր էին իրեն պահեստայինների նստարանին նստեցրել: Ընդմիջումից անմիջապես հետո փոխարինելով Գազաևին, 67-րդ րոպեին անկյունայինի խաղարկումից հետո Հովհաննիսյանը գլխի հարվածով բացեց հաշիվը: Գոլն ավելի ոգևորեց Խ. Միության ֆուտբոլիստներին, որոնց գրոհները նոր թափ ստացան: Խաղավարտից 8 րոպե առաջ Հովհաննիսյան-Գավրիլով-Անդրեև կոմբինացիան ավարտվեց նոր գոլով: Հաղթելով 2-0 հաշվով, ԽՍՀՄ հավաքականը դարձավ բրոնզե մեդալակիր: Իսկ չեմպիոնի կոչմանն արժանացավ Չեխոսլովակիայի հավաքականը, որը եզրափակիչում 1-0 հաշվով հաղթեց ԳԴՀ-ի ընտրանուն:

Մականախաղի ԽՍՀՄ հավաքականի կազմում բրոնզե մեդալի արժանացավ հոգողանցի **Սոս Հայրապետյանը**, որը ներկայում բնակվում է Գերմանիայում: Տալլինում անցկացված առագաստանավորդների մրցումներում Հայաստանը ներկայացնող **Վլադիմիր Լեոնտեևը** «Թռչող հոլանդացի» դասում գրավեց 5-րդ տեղը: Բռնցքամարտիկ **Սամսոն Խաչատրյանը** (54 կգ) հասավ մինչև քառորդ եզրափակիչ, որտեղ մենամարտեց ուժեղ մրցակցի համբավ ունեցող ռումինացի Դումիտրու Ցիպերեի հետ: Երրորդ ռաունդում Սամսոնը մրցակցին նոկդաունի ենթարկեց: Բայց մինչ այդ մրցավարը շատերի համար անսպասելի զգուշացրել էր հայ բռնցքամարտիկին, ինչն էլ ճակատագրական եղավ: Երկար խորհրդակցելուց հետո մրցավարները հաղթանակը շնորհեցին ռումինացուն, ինչը դժգոհության մեծ ալիք առաջացրեց մարզադահլիճում՝ զրկելով Սամսոնին մեդալ նվաճելու հնարավորությունից: Իսկ **Խորայել Համբարձումյանի** նորամուտն օլիմպիական ռինգում անհաջող էր: Դժվարին պայքարում նա զիջեց կուբացի փորձառու բռնցքամարտիկ Անդրես Ալդամային:

Հռիփսիմե Խուրշուդյանը կփոխարինի Մելինե Դալուզյանին

Ինչպես հայտնի է, Պեկինի օլիմպիադայում Հայաստանի կանանց հավաքականը դուրս է ներկայացնելու 63 կգ քաշային կարգում Եվրոպայի այս տարվա չեմպիոնուհի Մելինե Դալուզյանը: Նա Պորտուգալում նախապատրաստական վերջին մարզումներն էր անցկացնում: Սակայն այս օրերին Մելինեի առողջական վիճակը վատթարացել է. ստամոքսի սուր ցավերը նրան թույլ չեն տալիս կանոնավոր մարզվել: Ստեղծված իրավիճակում Հայաստանի ծանրամարտի ֆեդերացիայի ղեկավարությունը որոշել է ռիսկի չդիմել և Դալուզյանի փոխարեն Պեկին գործուղել Հռիփսիմե Խուրշուդյանին: Այս մասին մարզաձևի հանրապետական ֆեդերացիան ծանուցել է պետք է միջազգային ֆեդերացիայի ղեկավարությանը:

Այսպիսով, Պեկինում հանդես կգա Հռիփսիմե Խուրշուդյանը՝ մասնակցելով մինչև 75 կգ ծանրորդուհիների մրցավեճին: Հռիփսիմեն իսկապես կայացել է Պորտուգալում: Իհարկե, դժվար է գուշակել, թե կհասցնի՞ արդյոք Խուրշուդյանը կարճ ժամանակահատվածում լիովին լավ մարզավիճակ ձեռք բերել ու լավ արժանվույն հանդես գալ Պեկինում:

«Ֆլորես աճուրդի տուն» ՍՊԸ-ն Երևանի «Աղամանդ» ԵԱՏԲ-ի հանձնարարությամբ կազմակերպում է «ՎՏԲ-Հայաստան բանկ» ՓԲԸ-ից ներկայացված գույքի աճուրդային վաճառք՝

1. Բնակելի տուն, մակ. 225,0 ք.մ., հողամաս, մակ. 0,075 հա:

Հասցե՝ Կոտայքի մարզ, գ. Պտղնի 1-ին փող. N34:

Մեկնարկային գինը՝ 16.000.000 դրամ:

Աճուրդի փուլերը՝ դասական, այնուհետև իջեցվող հայտանական երթավալով՝ 29.09.2008-ից յուրաքանչյուր աշխատանքային օր, ժամը 11.00-17.00, մինչև 30.12.2008-ը՝ Երևան, Ազատամարտիկների 6/1 հասցեում: Տեղեկությունների համար դիմել՝ հեռ. 56-31-15, 56-52-28:

Մրցաշարում եռիշխանություն է

Հունգարիայում մեկնարկել է Գեորգ Մարկսի շախմատային 6-րդ հուշամրցաշարը: Վեց մասնակիցների թվում է նաև Գաբրիել Սարգսյանը: Հայ շախմատիստն անհաջող մեկնարկեց՝ սևերով պարտվելով Ալեքսանդր Բելյավսկուն: Հաջորդ երկու պարտիաները Գաբրիելը ավարտեց ոչ-ոքի՝ միավորը կիսելով Պետեր Ասի և Մախսիմ Լագրավի հետ: 3 տուրից հետո Սարգսյանը 1 միավորով ընթանում է նախավերջին՝ 5-րդ տեղում:

Մրցաշարում եռիշխանություն է հաստատվել: 2-ական միավորով աղյուսակը գլխավորում են Դանիել Սթելվագենը, Ալեքսանդր Բելյավսկին ու Ֆերենց Բերկեշը: 1,5 միավորով 4-րդ տեղում է Մախսիմ Լագրավը: Իսկ աղյուսակը կես միավորով եզրափակում է Պետեր Ասը:

Բրոնզե մեդալ պոկում վարժությունում

Ֆրանսիայի Անիեն քաղաքում ավարտվեց ծանրամարտի Եվրոպայի պատանեկան առաջնությունը: Հայ ծանրորդներից վերջինը մրցասպարեզ դուրս եկավ մինչև 85 կգ քաշային Գագիկ Գրիգորյանը: Պոկում վարժությունում նա 133 կգ արդյունքով դարձավ բրոնզե մրցանակակիր: Լավագույնը ռուսաստանցի Եվգենի Կոլմեցի արդյունքն էր՝ 145 կգ:

Հրում վարժությունում Գրիգորյանը բավարարվեց 155 կգ-ով և երկամարտի 288 կգ արդյունքով զբաղեցրեց 4-րդ տեղը: Չեմպիոն հռչակվեց Եվգենի Կոլմեցը՝ 311 կգ (145+166): 2-րդ տեղը զբաղեցրեց լեհացի Անդժեյ Դիոզբալիսը՝ 296 կգ (136+160): Բրոնզե պարգևը բաժին հասավ ուկրաինացի Դենիս Ստեպանենկոյին՝ 290 կգ (132+158):

Իսպանացիները շարունակում են հաղթական ավանդույթները

«Տուր դը Ֆրանս» բազմօրյա հեծանվավազքի հաղթող դարձավ իսպանացի Կառլոս Սաստրեն: Նա կրկնեց վերջին երկու տարիներին իր հայրենակիցներ Օսկար Պերեյրո Սիոյի և Ալբերտո Կոնտադորի հաջողությունը: Իսպանացի հեծանվորդները կրկին առաջատար դիրքեր են զբաղեցնում «Տուր դը Ֆրանսում»՝ շարունակելով իրենց լեգենդար հայրենակից Միգել Ինդուրայնի հաղթական ավանդույթները: Վերջինս 1991-95-ին ուժեղագույնն է ճանաչվել «Տուր դը Ֆրանսում»: Այս ցուցանիշով Ինդուրայնը զիջում է միայն մեկ այլ լեգենդար հեծանվորդի՝ ամերիկացի Լենս Արմսթրոնգին, որը 7 տարի անընդմեջ (1999-2005) հաղթող է ճանաչվել բազմօրյա հեծանվավազքում:

1903-ից անցկացվող «Տուր դը Ֆրանս» հեծանվավազքում Լենս Արմսթրոնգի ցուցանիշը ռեկորդային է: Նա հաղթող է ճանաչվել 7 անգամ: 5-ական անգամ ուժեղագույնն են ճանաչվել ֆրանսիացիներ Ժակ Անկետիլն ու Բեռնար Ինոն, բելգիացի Էդի Մերկսը և իսպանացի Միգել Ինդուրայնը:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

Մինչ հարկային մեծական ծառայության հրապարակած այս տարվա առաջին կիսամյակի 300 խոշոր հարկատուների ցանկին անդրադառնալը հարկ ենք համարում նշել, որ այս ցանկում ընդգրկված հարկատուները վճարում են մեծական բյուջեի 70-80 տոկոսը: Սա նշում ենք ուղղելու համար մեր թերթի հուլիսի 12-ի համարում Արմեն Յովսեփյանի հեղինակած «Արդարացված մեծականացում, թե՞ համամոլորական ունեցվածքի բացահայտման մեջ նշված տեղեկատվությունը, որ 300 հարկատուները վճարում են բյուջեի մուտքերի 23 տոկոսը: Նշենք նաև, որ որպես այդ տեղեկատվության աղբյուր հեղինակը նշել էր «Համաշխարհային տարադրամային հիմնադրամը», որոնից կառույց ուղղակի զրույցին չունի: Յեղինակը գու-

է իր վճարումները՝ 1,8 մլրդ դրամ 2007-ի վեց ամիսների 3,3 մլրդ դրամի փոխարեն եւ 15-րդ տեղում է: «Յայաստանի էլեկտրական ցանցերը» 8-րդն է՝ 3,4 մլրդ դրամով, «Յայկական երկաթուղին»՝ 9-րդը 3,3 մլրդ դրամով եւ տասնյակը եզրափակում է ծխախոտ ներմուծող «Պարոն Արմենիան»՝ 2,4 մլրդ դրամով:

11-րդ տեղում «Գրանդ տոբակոն» է՝ 2,2 մլրդ դրամ: «Գրանդ հոլդինգի» մյուս ընկերությունը՝ «Ինտերնեյշնըլ մասիս տաբակը» 13-րդն է՝ 2 մլրդ դրամով, իսկ «Գրանդ ֆենդինը»՝ 30-րդը 1 մլրդ դրամով: Յայտնի գործարար Յրանտ Վարդանյանի այս երեք խոշոր ընկերությունները միասին վերցրած, նախորդ տարվա առաջին կիսամյակի համեմատ, մոտ 1 մլրդ դրամով ավելի հարկեր են վճարել:

«Մամուր եկեղեցի գործարանը» 2

տեսք էր ստանալ չինարարական «բում» ապրող երկրում:

Զանգվածային սպառման ապրանքների եւ ներմուծողների մոտ նույնպես հարկային մուտքերի որոշակի ավելացում կա, ինչը, սակայն, ավելի շատ ներմուծվող ապրանքների գների բարձրացման հետեւանք է: Այսպես՝ «Վալեոտան» 2008-ի հունվար-հունիսին վճարել է 778 մլն դրամ, իսկ անցյալ տարվա հունվար-հունիսին՝ 554 մլն դրամ, «Պերմակա-Ս»-ն՝ 532 մլն դրամ՝ նախորդ տարվա 427 մլն դրամի փոխարեն, «Ջերմին գրուպը» այս տարի վճարել է 651 մլն դրամ անցյալ տարվա 290 մլն դրամի դիմաց, «Սլավ գրուպը»՝ 319 մլն դրամ անցյալ տարվա 138 մլն դրամի դիմաց, իսկ ահա գորեն եւ ալյուր ներկրող երկու խոշոր ընկերություններից մեկը՝ «Մանանա գրեյնը» այս տարի

Նկատելի է խոշորների վճարած հարկերի ավելացում

Այդուհանդերձ ասվերից դուրս բերելու բավականին ռեսուրսներ դեռ կան

ցե նկատի է ունեցել Արժույթի միջազգային հիմնադրամին կամ Յամաշխարհային բանկին, որոնք, սակայն, երբեւէ նման տեղեկատվություն չեն հրապարակել:

Վերադառնալով 2008-ի հունվար-հունիս ամիսների առավել խոշոր հարկատուներին, նշենք, որ ցանկը վստահորեն գլխավորում է բջջային կապի առաջատար ընկերություն «Վ-Տելեկոմը» («Վիվասել»)՝ 15 մլրդ դրամ գումարով: Անցյալ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ (7,4 մլրդ դրամ), այս ընկերությունն ավելի քան կրկնակի ավելացրել է հարկային վճարումները: Զմոռանանք նշել նաեւ այն բազմաթիվ բարեգործական ծրագրերը, որ իրականացնում է Յայաստանում «Վ-Տելեկոմը»: Երկրորդ խոշոր հարկատուն «Յայռուսգազարդն» է՝ 9,4 մլրդ դրամ: Վերջինս 2007-ի առաջին կիսամյակում 1-ինն էր գրեթե 12 մլրդ դրամ վճարումներով: Երրորդը «Արմենտելն» է՝ 8,1 մլրդ դրամ գումարով, որը նույնպես նախորդ տարի ավելի մեծ գումար էր վճարել՝ 10,1 մլրդ դրամ: Չորրորդը տարիներ շարունակ Յայաստանի թիվ 1 հարկատուն եղած «Զանգեզուրի պղնձամոլիբդենային կոմբինատն» է, որն այս անգամ վճարել է 7,9 մլրդ դրամ, նախորդ տարվա 9,6 մլրդ դրամի փոխարեն: Փաստորեն, խոշոր հարկատուների առաջին հնգյակից միայն մեկ ընկերություն է այս տարի ավելի քան կրկնակի ավելացրել հարկային վճարումները, նախորդ տարվա 4-րդ տեղից տեղափոխվելով 1-ին տեղ, իսկ մյուս երեքը՝ ընդհակառակը, նվազեցրել են վճարումները:

5-րդ եւ 6-րդ տեղերում են վառելիք ներկրող ընկերությունները՝ «Փաղտերոլեումիսը» եւ «Ֆլեշը»՝ 4,9 մլրդ դրամ եւ 4,7 մլրդ դրամ վճարած հարկերով: Նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ երկուսն էլ ավելացրել են վճարած հարկերը: 7-րդ տեղում մինչ այժմ անհայտ «Ալեկս գրիգ» ընկերությունն է, որը վճարել է 4,4 մլրդ դրամ: Մեր ունեցած տեղեկություններով, սա ԱԺ պատգամավոր Սամվել Ալեքսանյանի նոր գրանցած ընկերությունն է, որտեղ տեղափոխվել է նրա բիզնեսի մի մասը: Իսկ նրա մյուս՝ «Ալեքս գրուպ» ընկերությունը նվազեցրել

մլրդ դրամ է վճարել, ինչը 3 անգամ ավելի է նախորդ տարվա ցուցանիշից (656 մլն դրամ): 17-րդ տեղում գտնվող «Միկմետալը» 1,5 մլրդ դրամով, նույնպես կտրուկ՝ գրեթե 3 անգամ ավելացրել է իր վճարումները: Այս ցուցակի մասին խոսելիս հարկ է նշել ավտոմեքենա ներկրող ընկերությունների վճարած հարկերի կտրուկ ավելացումը, ինչը, բնականաբար, պայմանավորված է ներմուծվող ավտոմեքենաների թվի ավելացմամբ: Օրինակ՝ «Տոյոտա Երեւանը» վճարել է 1,4 մլրդ դրամ նախորդ տարվա 528 մլն դրամի համեմատ: Կամ «Յյունդայի» մեքենաներ ներմուծող «Մագաս հոլդինգը» նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի 211 մլն դրամի փոխարեն այս տարի վճարել է 568 մլն դրամ:

Կրկնակի ավելացրել է հարկային վճարումները ցեմենտ արտադրող առաջատար ընկերությունը՝ Գագիկ Ծառուկյանին պատկանող «Արարատցեմենտը»՝ 882 մլն դրամ, իսկ «Միկա ցեմենտը», որ անցյալ տարի ամենաաստղային ընկերություններից էր, ինչպես Միխային Բաղդասարովին պատկանող մյուս ընկերությունները, այս տարվա առաջին կիսամյակում որոշ չափով դուրս է եկել ստվերից եւ այժմ 191-րդ տեղում է, վճարելով 179 մլն դրամ: Նախորդ տարի այս ընկերությունն ընդհանրապես 300-ի ցանկում ընդհանրապես չկար: Նույնը կարելի է ասել «Արմավիայի» մասին, որն այս տարի 111-րդն է 311 մլն դրամով, նախորդ տարվա վեց ամիսների 98 մլն դրամի եւ 281-րդ տեղի դիմաց, ինչը հիշատակել եւ ենթադրել տիճ այն ժամանակ ցանկին անդրադառնալիս:

Յարկ ենք համարում նաեւ նշել հայկական 14 բանկերի ներկայությունը 300 խոշոր հարկատուների ցանկում, որոնցից առավել մեծ վճարումներ կատարածներն են «Արդշինինվեստբանկը»՝ 19-րդ տեղ եւ 1,4 մլրդ դրամ, «Ակբա կրեդիտ ագրիկոլ բանկը»՝ 24-րդ տեղ եւ 1,3 մլրդ դրամ, «Էյչ Էս Բի Սի բանկ Յայաստանը»՝ 27-րդ տեղ եւ 1,2 մլրդ դրամ:

300 խոշոր հարկատուների ցանկում սկսել են ավելանալ շինարարական կազմակերպությունները՝ «Գլիսա», «Գլենդել հիլզ», «Նորդ ալյանս» եւ այլն, թեեւ շատ ավելի համեստ դիրքերում, քան

վճարել է 631 մլն դրամ անցյալ տարվա 675 մլն դրամի փոխարեն: Սա առնվազն տարօրինակ է, քանի որ ընթացիկ տարում հացահատիկի գների բարձրացման տարի էր, եւ այս ընկերությունը կտրուկ ավելացրած, այլ ոչ թե նվազեցրած պետք է լիներ իր վճարումները: Նշենք նաեւ, որ վերը թվարկված բոլոր ներմուծողների վճարած շահութահարկի գումարները մեծ չեն եւ գտնվում են 10-30 մլն դրամի սահմաններում:

Տնտեսավարողներից, որոնք շարունակում են օգտագործել անձնական հարկային արտոնությունները եւ որոնք շարունակում են աչքաչափով հարկեր վճարել, այս ցանկում են Մալաթիայի («Ռաֆայել Տաթեւ» ընկերություն), «Յրազդան» տնտեսավարողները, «Յայաստան առեւտրի տունը»: Մյուսներն ընդհանրապես բացակայում են: Յյուրանոցներով նույնպես առաջ չէ 300 խոշոր հարկատուների ցանկը: Այստեղ են միայն «Արմենիա-Մարիոթը» եւ «Երեւանը»: Մինչդեռ Յայաստան եկող զբոսաշրջիկների թիվը ոչ միայն չի նվազում, այլեւ ավելանում է: Մի՞թե միայն վերոնշյալ երկու հյուրանոցներում են նրանք կանգ առնում: Օրինակ՝ դահլճյալ մեծաթիվ հյուրեր ընդունելու հնարավորություններ ունի եւ ընդունում է «Անի-պլազա» հյուրանոցը, բայց նա եւս բացակայում է այս ցանկում:

Արդյունաբերության ոլորտից խոշոր հարկատուների ցանկում են գրեթե բոլոր ենթի արդյունաբերության, ներառյալ խմիչքների հայտնի ձեռնարկությունները, ինչպես նաեւ հանքարդյունաբերության եւ մետաղամշակման ձեռնարկությունները:

Անփոփելով կարող ենք նշել, որ այս ցանկում հիմնականում նկատվում է հարկային վճարների աճի միտում: Միաժամանակ, անգամ անզեն աչքով նկատելի է, որ չնայած հարկային մուտքերի ավելացմանը, բավականին ստվերային գումարներ դեռ մնում են խոշոր հարկատուների մոտ: Սա հետ մնելով հարկ է, որ փոքր բիզնեսը նույնպես որոշակի դերակատարում ունենա բյուջեի համալրման հարցում, այլ ոչ թե սահմանափակվի զուտ խորհրդանշական հարկեր վճարելով:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ՄԵՆՈՒՅՆՈՒՄ

Աբել Աղանբեգյանի անվան կորպորատիվ կառավարման բարձրագույն դպրոցը հայտարարում է «Գործարար կառավարման դոկտոր» (DBA) ծրագրի 2008-2011 թթ. ընդունելություն

DBA ծրագրի ունկնդիր կարող է լինել կայացած գործարար, ով իրեն դրսեւորել է կամ որպես ղեկավար, կամ որպես գործարար-վերլուծող, բարձրակարգ խորհրդատու՝ ունենալով մասնագիտական բարձրագույն կրթություն եւ առնվազն 7 տարվա ղեկավարման աշխատանքային փորձ: Առավելությունը տրվում է MBA աստիճան, տնտեսական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճան ունեցող հայցորդներին:

Ընդունելության եւ փաստաթղթերի փաթեթի ներկայացման հարցերով դիմել Աբել Աղանբեգյանի անվ. կորպորատիվ կառավարման բարձրագույն դպրոց հետեւյալ հասցեով՝

Երեւան, Մարշալ Բաղրամյանի պող., 24դ, 11-րդ հարկ, 11 սենյակ

Յեռ.՝ (010) 58 80 43, (099) 74 10 40

էլ.փոստ՝ info@dba.am

Փաստաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկետն է սեպտեմբերի 20-ը:

Գտնվել է

Դալմատին ցեղատեսակի շուն՝ ուժասպառ ու հիվանդ վիճակում: Երրորդ օրն է, որ բուժվում եւ խնամվում է Երեւանի խաղաղացիներից մեկի ընտանիքում: Տիրոջից խնդրում ենք զանգահարել 52 16 35 հեռախոսահամարով: Շան բուն տեր չհանդիսացողներին խնդրում ենք չանհանգստացնել:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

Երեւան քաղաքի Արաբկիրի թաղապետարանը (պատվիրատու) ԵԱԹ-ԳՀ-ԾՁԲ-12/08 ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **Արաբկիրի թաղապետարանի կողմից 2005-2008 թթ. իրականացրած ծրագրերի, կատարված աշխատանքների ամփոփ հաշվետվության հրատարակման ծառայություններ ձեռք բերելու նպատակով:** Յայտեր սատանալու համար անհրաժեշտ է 500 (հինգ հարյուր) ՅՅ դրամ փոխանցել «Զարգացման հայկական բանկ» հ/հ 18100521370533312, «Ալաստան» ՍՊԸ-ին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից մինչեւ 8-րդ օրվա ժամը 12.00 դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ Երեւան, Զարյան 27, 419 սենյակ, հեռ.՝ 28-19-11:

Յայտերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա:

Յայտերը պետք է ներկայացվեն մինչեւ դրանց բացման պահը՝ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից 10-րդ օրվա ժամը 12.00:

Արաբկիրի թաղապետարան

ՅՅ կենտրոնական բանկը տեղեկացնում է, որ արժութային շուկայում ձեւավորվել են հետեւյալ արտարժույթների միջին փոխարժեքները. 28.07.2008 թ.

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Միջին փոխարժեք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	300.95
EUR	1	ԵՎՐՈ	473.51
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	12.89
GEL	1	Վրաց. լարի	215.58

www.azg.am

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Յանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.: Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Ավետիքյան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 28.07.2008, գինը՝ 100 դրամ, տպագրվում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում: Արշակունյաց 2: